

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt stran
Din 350.—. Mali oglasi he-
seda Din 1.—, stalnim popust

Prosvetna zveza ob desetletnici države.

Prosvetna zveza v Mariboru je imela v petek, dne 30. novembra, v Mariboru svoj občni zbor. Njen predsednik, narodni poslanec dr. Hohnjec je pri tej priliki imel govor, v katerem je razpravljal o velikem pomenu narodne države za ohranitev narodnosti in o nalogah ljudske prosvete napram državi. V naslednjem podamo glavne misli iz njegovega govora:

Narod brez lastne države je v svetovni zgodovini nepoznan.

Nemški učenjak Hegel je rekel, da se v svetovni zgodovini jemljejo v poštev samo tisti narodi, ki tvorijo lastno državo. Kako resnična je ta beseda, dobro vemo Jugoslovani iz lastovite skušnje. Za svetovno zgodovino smo bili količina brez vrednosti. Širji svet nas ni poznal, niti se ni hotel potruditi, da bi nas spoznal. Njegovo zanimanje je bilo namenjeno samo večjim narodom, ki smo jim bili politično podrejeni in ki smo jim robovali. Slovenska naša domovina je bila, kakor toži naš pesnik, »vsemu svetu nepoznana, od nikogar spoštovana.« Kolikor pa jo je svet poznal, ji je večinoma bil sovražen ter jo je preziral in zatiral. Vsakega rodoljuba je to globoko v srce bolelo. Nežnočutni pesnik Simon Gregorčič je tej boli dal žaloben izraz v svoji pesmi »Domovini«, v kateri bridko toži: »Sovražen svet te le prezira, prezira te in te zatira!« Pesnik skoro brezupno vpraša: »Kdaj solnce zlato sine ti?«

Na to dolgoletno vprašanje naših rodoljubov je dala odgovor svetovna vojna. Ko so se razgrnili in razvlekli njeni oblaki, je zlato solnce zasijalo tudi Jugoslovanom. To, kar smo vedno zahtevali, smo dobili: prostor na solncu med drugimi narodi. Prej so nam drugi narodi krojili usodo, sedaj smo postali gospodarji svoje usode. Pregovor: »Vsak je svoje sreče kovač«, je začel postajati resnica tudi za nas kot narod; prej pa so drugi narodi našemu številno majhnemu narodu kovali srečo ali nesrečo, kakor so hoteli.

Naloga naše narodne države.

Potek svetovnih dogodkov je nas Jugoslovane dvignil, da nas svetovna zgodovina ne more več prezirati, marveč nas mora jemati v poštev.

Dobili smo prostor na solncu. Naša velika naloga, ki jo moramo rešiti v svoji narodni državi, je ta, da narod dvignemo k solncu prosvete, omike in kulture. Na temelju svobode in edinosti, ki ga mora braniti naša država, moramo graditi blestečo zgradbo narodne kulture ter tako dokazati, da smo vredni onega prostora na solncu, ki ga je nam mednarodni svet priznal. Ako se moderne države ponašajo s pridevkom kulturne države, mora se naša država vestno in vztrajno truditi, da s širjenjem kulture in prosvete med ljudstvom doseže svoj življenjski namen ter tako zasluži častni pridevek kulturne države. Da je širjenje izobrazbe in vzgoja ljudstva naloga vsake države, spričuje znani angleški učenjak in narodnogospodarski pisatelj Adam Smith, ki je rekel: »Vzgoja preprostega človeka je stvar, ki je pri njej udeležena splošna blaginja. Kakor mora oblast nastopiti, da prepreči razširjenje gobavosti med ljudstvom, tako mora tudi vse storiti, da prepreči razširjenje in napredovanje moralnih bolezni, ki so nerazločljive od nevednosti.« »Izobrazujte in vzgajajte ljudstvo«, je bil poslednji opomin, ki ga je pred svojo smrtjo sporočil narodu veliki Washington, ustanovitelj Zedinjenih držav Severne Amerike in njihov prvi predsednik.

Za Slovence je narodna omika bila zveličanska.

Mi Slovenci smo si bili vedno v svesti velikega pomena ljudske izobrazbe in vzgoje. Veliki učitelj slovenskega ljudstva škof Martin Slomšek je ustvaril in med ljudstvom razširil geslo o »zveličanski narodni omiki«, za katero je vera luč, materni jezik pa ključ. Za naš mali narod je narodna omika v resnici bila zveličanska, ker je narod rešila smrti v tujinstvu: v germanizmu, madžarizmu in italijanizmu. To dejstvo sem ugotovil kot govornik o »katoliškem izobraževalnem delu« na slovensko-hrvatskem katoliškem shodu v Ljubljani leta 1913, kjer sem med drugim rekel: »Naše izobraževalne organizacije so tudi močne narodnoobrambne trdnjave, sezidane iz granita zvestih krščanskih slovenskih src. Vešči in vneti stražarji stojijo tu na braniku za vero sveto in domovino drago. Nepremagljive bodo te trdnjave in z

njimi naša domovina, dokler se bodo po naših društvih ostrili uma svitli meči ter se bo užigal v srcih plamen krščanske zvestobe in narodne zavesti in vzbujal stud nad neznačajnim odpadništvom in plačanim janičarstvom.«

Razvoj dogodkov pred in med svetovno vojno je te moje besede potrdil. Narodna omika in narodna zavest, vzbujena in gojena v izobraževalnih organizacijah, je ostala nepremagljiva in nezlomljiva in v tej nepremagljivosti je bila zajamčena zmaga slovenskega naroda. Naše izobraževalne organizacije so bile močne, neporušljive barikade (utrdbe) slovenstva in jugoslovanstva na najbolj izpostavljeni točki jugoslovenskega ozemlja. Radi tega je naša Prosvetna zveza, odnosno njena prednica Slov. krščansko-socialna zveza mogla na svojem zborovanju v Mariboru 19. decembra 1918 ugotoviti, »da je vselej bila v prvi vrsti tistih organizacij, ki so idejo ujedinjenja jugoslovenskega naroda razširjale med slovenskim ljudstvom ter so ji v njegovi duši in v njegovem srcu pripravljale dovzetna tla.«

Podlaga države v dušah in srcih.

Najmočnejša podlaga vsake države je v duši in srcu državljanov. Ni največja zaslomba države materialna sila, marveč je zavest skupnosti in državna misel, ki počivata v srcih in dušah. To zavest skupnosti, to v resnici državljansko zavest vzbujati, negovati in krepiti, je naloga ljudske izobrazbe in vzgoje. Iz tega razloga je ljudsko izobraževalno delo, ki temelji na krščanskih in pravih narodnih načelih ter izvira iz dobrih in plemenitih nagibov, tolikega pomena tudi za državo.

Naša velika prosvetna organizacija obhaja desetletnico kraljevine SHS s toplim rodoljubnim čustvom. Mi Slovenci se dobro zavedamo velikega pomena narodne države, ker smo dolgo dobo vodili najtežjo borbo za ohranitev slovenske narodnosti, ki je bila v nevarnosti, da utone v širokem morju tujinstva. Izpovedujoč svoj smisel in svojo voljo za to državo, ji želimo najlepšo bodočnost in najboljši napredek. Ne prikrivamo si dejstva, da notranja ureditev države ni tako zasnovana, da bi bili z njo zadovoljni vsi i Srbi i Hrvati i Slovenci. Verujoč v moč razvoja, ki vlada vsemu obsežnemu svetu življenja, se nadejamo ter pričakujemo, da se bo tudi notranje življenje naše

države razvijalo in napredovalo v tej smeri, da bo enakopravnost vseh državljanov zajamčena ter da bode država potom notranjega sporazuma postala domovina zadovoljnih Hrvatov, Slovencev in Srbov.

Slovenci na Koroškem.

Obhajajoč desetletnico naše države, se z boleštvjo v srcih spominjamo tistih naših bratov, ki so ostali izven mej naše države. Naša bol je tem večja, ker se je njihovo stanje poslabšalo od leta do leta ter se pogoršava od dneva do dneva. Naši bratje na Koroškem so brezpravni v javnosti, v uradu, žalibog že tudi v cerkvi, ojobito pa v šoli. Slovenci na Koroškem nimajo ni ene resnično slovenske šole. Nemški manjšinski politiki v naši državi odvrtaajo svoje oči od tega veleresnega dejstva, pokazujejo pa s prstom na razmere Nemcev v naši državi ter v inozemstvu, zlasti še v Nemčiji širijo govornice o zatiranju Nemcev v naši državi. Mi moramo ugotoviti činjenico, da narodnost Nemcev v naši državi ni ogrožena, marveč z zakonskimi določbami in napravami zaščitena. Kar pa presega preko teh mej, ni obramba nemške narodnosti nemških državljanov, —

marveč širjenje nemške narodne ideje med ljudmi, ki niso nemške narodnosti. V tem oziru pa je ter ostane naše geslo: Kulturne in politične nemškutarije ne bomo dopustili.

Slovenci v Italiji.

Usoda naših bratov v Italiji je tako črna, da bi najrnejša barva bila še preslaba za resničen in pravilen oris o njej. Nasilni italijanski fašizem jih je oropal vseh slovenskih šol, vseh političnih slovenskih časnikov do zadnjega — »Goriške Straže« — ki je bil pred nekaj dnevi zatrt, vseh prosvetnih društev in vseh prosvetnih sredstev. Italijanski fašizem je slovensko narodnost obsodil v grob. Mi pa zaupamo v svoje brate in sestre v Italiji, da bodo slovensko narodnost rešili smrti s tem, da skrbno čuvajo in gojijo slovensko narodnost v svojih srcih, do katerih ne sega premoč italijanskega fašizma, da jo čuvajo v razgovoru okoli domačega ognjišča, zlasti pa da skrbno ohranjeno izročijo svojim otrokom. Ne obupajte, mili naši bratje in sestre! Zaupajte! Od goriškega slavčka, slovenskega pesnika Simon Gregorčiča gledano zlato solnce bo zasijalo tudi Vam!

POLITIKI RAZGOVORI

»Kaj nas je bilo, pa kako smo bili veseli«, tako je načel naš znanec razgovor. Vsak je vedel, da misli na Maribor. Kajti tam je bilo prvega decembra slavje, kakoršnega ta dan ni imel noben drug kraj v Jugoslaviji.

»E, jaz sem bil že jezen, sem se moral na stopnjicah domov peljati! Preveč nas je bilo«, tako se je pritoževal šaljivec, pa se mu je videlo, da je tudi na to pozabil, kar ga je jezilo in da je le bil vesel svojega pota v Maribor.

»To le je bilo najbolj zanimivo«, je nadaljeval znanec. »Kadarkoli in kjerkoli je kdo govoril o desetletnici in o delu za naš narod in narodno državo, vsak je moral imenovati pred vsem naše ljudi. Začeli so od Slomška pa preko borcev v naših vrstah predvojnega političnega in kulturnega polja, kjer je toliko naših, da je bilo nemogoče vse naštet, pa do pokojnega dr. Karla Verstovška. Najbolj pa je seveda bil pozdravljen naš voditelj g. dr. Anton Korošec. S to manifestacijo se je pa narod oddolžil tudi vsem tistim, ki so se borili za našo slovensko zemljo in je pozdravljal generala Majstra in njegove borce. Slovenski Štajer pa je istočasno dokazal, kako ljubi svojo državo!«

»Pa smo tudi malo pozabavljali čez njo«, je dejal šaljivec.

»To je tudi potreba reči, če ni kaj v redu. Toda eno moramo pa natančno ločiti: državo in vlado. Država, to smo mi sami, to je slovenski, hrvaški in srbski narod, ki prebiva v mejah SHS. Ta skupna država je našo skupno življenje, skupno gospo-

darstvo in skupna kulturna last. — Naša stranka je veliko delala za to državo in nikdar proti njej. Čisto nekaj drugega pa je, če je naša stranka skozi osem let vršila hud boj zoper tiste, ki so osem let vladali državo, pa slabo vladali. S tem, da je zoper tedanje korupcionistične vlade nastopala, so nas te sicer proglašale za protidržavne, toda naš boj je šel le za tem, da smo strmoglavili krivično in škodljivo upravo države, da smo tudi srbski in hrvaški narod pripravili do spoznanja, da je centralistična uprava mora za Jugoslavijo. Vedeli smo, da mora naše načelo enkrat zmagati, zato smo vztrajali. In tako se je zgodilo, da je zmagalo ravno za desetletnico naše države. Ni čuda, da je ob tej priliki največji naš borec dr. Korošec tudi na čelu naše države!«

»Ti bi pa lahko v Mariboru govoril, tako znaš«, ga je podražil šaljivec.

»No, no«, je odgovarjal znanec. — »Tebi in še marsikomu je treba to povedati, da boš znal ločiti pojem država in državna uprava. Če tudi smo mi danes na vladi, naš boj še vedno gre zoper dosedanjo državno upravo in zdaj se bližamo uspehom svojega boja. Zdaj se stvari sameposebi hitro vršijo. S hitrimi koraki prihaja red v državno upravo, naglo in sigurno se ustvarjajo zakoni, ki urejujejo našo državo na znotraj in na zunaj. Teга dejstva posebno smo se veselili 1. decembra v Mariboru.«

»Jaz pa sem se veselil bojkota«, je dejal šaljivec. »Zdaj saj vem, kaj je bojkot. Bojkot 1. decembra je proglasila opozicija za vse svoje ljudi in svoje organizacije. Na proslavi v Mariboru pa sem videl korakati Sokole in celo Orjuno. Demokrate si videl v

vrstah in oblastni skupščini. Bojkot je torej to, če reče general Pribičević: Na levo!, pa se vsi njegove obrnejo na desno!«

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Praznik ujedinjenja 1. decembra se je praznoval po vsej državi najslavesneje. To slavje je na znotraj in na zunaj zabrisalo one umetno začrtane razpoke v državi, na katere tudi ob tej priliki nista pozabila kazati Maček in Pribičević.

Narodna skupščina je odgodena na nedoločen čas, gotovo pa čez božične praznike, katoliške kakor pravoslavne. Pač pa delajo ta čas posamezni odbori, da pripravijo nove zakonske predloge.

Šolski zakon je sedaj v razpravi. Glede ljudskega šolstva ni v naši državi še nobenega pravega reda. Treba je to stvar urediti. Ministrstvo za prosveto ima več načrtov, ki so jih predložile učiteljske organizacije. Ti načrti predvidevajo, da nimajo šolski odbori ničesar govoriti, ampak le samo plačevati, da verouk učijo učitelji in ne duhovniki. Ko je minister te učiteljske predloge predložil, je poseben odbor, ki ta zakon pripravlja, takoj izjavil, da se s tem načrtom ne strinja in da ga bo izpremenil. Za nas je jasno, da bo naša vlada sprejela tak zakon, ki bo obema glavnima zahtevama ustregel: šolski odbori naj imajo več pravic glede šole in verouk poučuje duhovnik.

Savčič nadaljuje. Njegovo delo je težko in bo še veliko truda, predno bo spravljal skup Beograd in Zagreb. Te dni je imel zoper razgovore v Beogradu, kjer je takoj napovedal, da je doli delo končal in da gre sedaj — v Zagreb. Savčič sedaj nič več ne skriva, da dela z vednostjo Pribičevića, ker je z njim v stalni zvezi potom Pribičevićevega brata.

Trumbić hodi po svetu, kjer ima dobre znance, ki mu radi napravijo veselje ter njegove članke o stanju v Jugoslaviji prinašajo. Doma pa pišejo: »Glejte, kaj pišejo o nas Francozi in Angleži!«

Dalmaciji je treba pomagati! V Dalmaciji je zopet lakota. Suša je bila, da Bog pomagaj! Ljudem pa ni mogoče drugače, kakor da dobijo kako državno podporo, a ne v gotovini, pač pa v živilih in s tem, da se jim da prilika zaslužiti.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Albanski politični umor v Pragi! Pred praško poroto je stal dne 29. novembra t. l. morilec Cena bega, bivšega albanskega poslanika v Beogradu, Bebi. Sredi razprave pa je stopil k njemu neki mlad Albanec in vstrelil nanj. Bebi se je zgrudil mrtev na tla. Nekateri pravijo, da je to le krvno maščevanje, drugi pa, da ga je zato ustrelil, ker so se nekateri balj nj

govih izpovedi. Bebi je namreč vedel marsikaj o prejšnjih in sedanjih gospodarjih Albanije. Morilec morilca Bebija, Vučitrn po imenu, ne mara dati nobenih izjav. Ta političen umor, ki se je zgodil v sodni dvorani, je silno razburil Prago in seveda tudi Albanijo.

V Avstriji volijo predsednika. Vrše se pogajanja med našimi in drugimi strankami. Predsednik bo našega mišljenja, bodisi politik ali ne politik. Socijalisti kljub Dunaju predsednika ne dobijo.

Nemčija bi se rada olajšala in je stavila pogoje za zmanjšanje vojne odškodnine. Tudi naši državi boče prihodnje leto plačala do 300 milijonov dinarjev. Zvezne države so sestavile sedaj odgovor na nemško željo. Nemčija bo ta odgovor za enkrat še morala sprejeti.

Amerika in Anglija se sami pobotata, tako je predlagal ameriški senator Britten, češ, da naj obe državi dogovorno uredita vprašanje oboroževanja na morju. To bosta še enkrat huda tekmeča.

Rusija protikmetska! V Rusiji se vedno bolj veča odpor kmetov proti boljševikom, ki so začeli rekvirirati po kmetih, kot pri nas med vojno. To postopanje pa zna biti usodno za komunistično vlado Rusije.

Za gospodarstvo Evrope. Na Dunaju se je osnoval poseben zavod za gospodarsko zблиžanje evropskih držav. Temu zavodu je pač želeti najboljših uspehov, ker Evropo je treba gospodarsko izjednačiti, sicer bo sama sebe s carinsko politiko ujedla.

ZANEDELJO

Naša moc.

»Vemo, da je že ura, ko naj vstanemo iz spanja«, je adventni klic katoliške Cerkve, ki velja več ali manj vsakemu izmed nas.

Pa, ko se glasi ta klic: »Že je ura, da vstanemo iz spanja«, se nam tolikokrat godi ravno tako, kakor zjutraj, ko se zbudimo in vemo, da je že davno čas, da vstanemo. Tako se nam toži zapustiti udobno, mehko postelj in mislimo si: »Samo malo še, samo par minut«, pa zastaja radi tega delo in gospodarstvo trpi škodo. Ravno tako neprijetno se mi zdi, da bi zapustili udobno postelj mlačnosti in mehkužnosti, kjer se ni treba nič truditi, kjer ni treba nič storiti, nič se premagovati. Posebno težko se še zdi človeku, da bi vstal iz spanja grehov in navad, ki jih je vzljubil, na katere se je navezal, ki so mu postali druga narava. Godi se mu kakor grešniku Avgustinu, ki so mu njegove strasti, ko se jim je hotel izviti, govorile: »Kako hočeš brez nas živeti? Kako bi bilo življenje brez nas dolgočasno, žalostno!«

Da, to moramo priznati, tako velika je moč grehov in strasti, da človek z lastno močjo ne more vstati iz njih. Tako se mu godi, kakor fantu,

o katerem se pripoveduje sledeče: Dolgo časa se je boril on, ki je tičal globoko v blatu in je vendar hrepenel po luči, zoper greh, a zastoj; nazadnje se ga je polastil obup, sklenil je napraviti svojemu življenju, ki je bilo kakor življenje živali, konec. V noči, ki je bila po njegovem mnenju zadnja v njegovem življenju, pa je imel posebne sanje. Velikanski orjak je stal pred njim in ga je hotel zmleti. Videl pa je tudi angela, ki ga je bodril, naj pobije orjaka. »Kako naj ga premagam«, je vzdihoval mladenič, angel pa je še ponovil svoje povelje in je pristavil: »Nebo ti bo pomagalo.« Nato je mladenič začel boj in je premagal velikana. Ves poten se je zbudil in je naenkrat razumel pomen sanj in z božjo pomočjo se mu je posrečilo, da je premagal svojo strast.

Da, za našo dušno vstajenje nam je potrebna pomoč božja. In o tej božji pomoči nam javlja advent tako tolažilno in upapolno sporočilo. Sv. evangelij druge adventne nedelje pripoveduje, kako je pustil Kristus o sebi sporočiti Janezu Krstniku: »Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje.« Da, to je bil Kristus, ki se je prikazal na zemlji — pomočnik v človeški bedi in slabosti. A kar je bil Kristus, ko je živel tukaj na zemlji, nekaterim v telesnem oziru, to hoče biti vsemu svetu, vsakemu človeku v duhovnem. On je tisti neizmerni duhovni studenec, iz katerega tečejo v človeške duše življenje, zdravje in moč, iz njega prihaja ona krepost, s katero človek premaga svojo slabost, svoje strasti, svoje grehe. Zato je pa tudi Janez Krstnik, ko je prišel Kristus v puščavo, opozoril ljudstvo nanj z besedami: »Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.«

Kako je posebno danes treba opozarjati na Kristusa in govoriti: »Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.« Kdor nima zaprtih oči, mora videti, kako se širi danes greh, mora pa tudi videti, kako žalostne so posledice, ki jih rodi greh povsod, mora pa žalibog tudi videti, kako vedno več duš postaja žalostni plen greha, kako že toliko ljudi kar obupuje nad poštenim življenjem, kako brez upora podajajo roke grehu in je danes že tako razširjeno ono žalostno in tako usodno mnenje: »Saj človek ne more drugače, je že tako človeško življenje.« Gorje nam, če bi to nazarje zavladovalo tudi v nas in med nami! Zato pa Cerkev vsako leto kliče iz greha, a nam kaže tudi onega, ki nas more greha rešiti — Kristusa. Zato Cerkev posebno v zadnjih letih opozarja na živega Kristusa v sveti hostiji in govori: »Glejte Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta!« Zato Cerkev posebno v zadnjih letih vabi vse vernike, začeniši od nežnih otrok, k pogostemu sv. obhajilu, h Kristusu — našemu pomočniku.

Da bi le poslušali ta glas, da bi se v svoji slabosti in bojazljivosti bližali k njemu, ki nas kliče in vabi!

O kako bi kmalu čutili v sebi hrepenenje kvišku, kako bi kmalu čutili moč, da se zbudimo, da vstanemo, da začnemo pot navzgor, četudi je strma in težavna. Pojdimo k njemu, da bo tudi za nas vstajenje in življenje, da bo tudi naš Odrešenik!

Sv. Oče in Poljaki. Za zlato mašo Pija XI. so mu poklonili poljski katoličani krasen album, ki ima predvsem slike, ki kažejo sedanjega papeža v njegovem delovanju na Poljskem. Zanimive so podobe, ki ga kažejo skupaj s sedanjim maršalom Pilsudskem in ameriškim predsednikom Hoover-jem. Ta je prišel, ko se je mudil v Evropi kot odposlanec Zjedinjenih držav, velikokrat v stik s sedanjim papežem, ki je bil papežev zastopnik na Poljskem.

Za krščanski zakon. Življenje kaže to le resnico: »Kakšni so zakoni, kake so družine, tako je življenje v splošnem.« Zato je razveseljivo znamenje, če se zakonsko življenje dviga in se da voditi od smernic, ki jih je postavil Kristus. Tak vesel pojav vidimo n. pr. na Češkem. Tam je začelo vidno padati število takoimenovanih »civilnih zakonov«. V mestu Znojme n. pr. je bilo leta 1925 46 civilnih zakonov, leta 1926 še 27 in leta 1927 samo še eden. Silno žalostno pa je to na Ogrskem. Tam je bilo leta 1895 1500 ločitev zakonov, leta 1924 pa že nad 6000. Na ta način ima Ogrska sedaj v tem žalostnem pojavu prvo mesto na svetu. Prej so imele to mesto Zedinjene države v Ameriki. A tam so začeli resnejši krogi proti ločitvi zakonov z vso odpornostjo nastopati, ker se je ugotovilo, da so največ zločinov med mladostniki povzročili lahkomišljeni in ločeni zakoni.

Red usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega. Usmiljene sestre so posebno med Slovenci dobro znane kot požrtvovalne strežnice bolnikov. Kakor izkazuje zadnji seznam, ima red sedaj 3590 hiš. Od teh jih je v Evropi 3066. Največ jih je na Francoskem, kjer se je red začel, namreč 788. V naši državi jih je 33. V vseh zavodih deluje 40.000 redovnic.

Katoliška Cerkev na Kitajskem. — Na Kitajskem je 2.439.220 katoličanov. Razdeljeni so na 73 škofov. Šest škofov je bilo Kitajcev, sedaj so še samo 4, ker sta dva že umrla. Duhovnikov je 3131, med njimi 1271 domačinov.

Kako se socialno vprašanje praktično rešuje. To so pokazali katoličani v Belgiji, posebno tovarna De Benhelaar v Antverpnu. Ta tovarna izplačuje poleg redne plače še vsakemu delavcu neko nagrado za zanimanje, ki ga kaže za delo. Razen tega je pri tovarni še poseben odsek, ki skrbi za razne potrebe delavcev. K temu odseku spadajo 1 duhovnik, 1 zdravnik, 1 pravnik, 2 delavca in 2 delavki, 1 uradnik in ravnatelj tovarne. Posebni prispevki se izplačujejo pri prvi sv. obhajilu otrok, pri sklepanju zakonov, pri smrtnih slučajih. Delavci, ki morajo k vojakom,

dobivajo 5 do 25% svoje plače. Na koncu leta dobi vsak delavec še primeren del čistega dobička. Na tak način bi bilo socialno vprašanje že kmalu rešeno na zadovoljnost vseh, ki so poštenega mišljenja.

Poročila SLS.

Občni zbor krajevne organizacije SLS v Loki pri Zidanem mostu se vrši v nedeljo, dne 16. t. m., takoj po prvi sv. maši v društveni sobi. Spored: Volitev ožjega in širšega odbora, slučajnosti.

Mislimo pravočasno na Mohorjevo družbo!

Te dni se razpošiljajo knjige Mohorjeve družbe med naročnike. Nad 51.000 slovenskih družin se jih bode razveselilo in premožni in siromašni bodo preživljali lepe zimske večere ob zanimivih povestih in poučnih knjigah. Vse bo bralo povest »Višarska polena«, pregledovalo Koledar, se učilo iz Malove »Zgodovine slovenskega naroda« in se seznanjalo z našo neposredno preteklostjo iz Kranjske knjige »Kako smo se zedinili?« Življenje svetnikov bo koristno nedeljsko berilo za stotere, ki želijo vsaj za kratek čas odtrgati svoje misli od vsakdanjosti in gledati v duhu življenje junakov, ki so izvršili velika dela Bogu v čast in bližnjemu v korist. In vse te knjige so dobili ljudje za borih 20 Din — torej za nekaj več nego stane liter vina. Posamezna knjiga bo veljala samo 4 Din.

Če premišljujemo veselje, ki ga nučijo Mohorjeve knjige tisočem in tisočem, si ne moremo kaj, da bi ne želeli, da bi bili tega veselja deležni kar mogoče vsi Slovenci. Saj je cena 20 Din tako neznatna, da jo vsaj s skupnimi močmi zmore pač vsaka družina. Danes smo še precej daleč od tega, da bi prišla Mohorjeva knjiga res v vsko družino. Če vzamemo vso Slovenijo, pride en Mohorjan povprečno na vsakih 25 oseb, in sicer v ljubljanski škofiji že na vsakih 21 oseb, v lavantinski pa šele na 28 oseb.

Zato se pa pobrigajmo kar mogoče pravočasno, da se bo letos število Mohorjanov v vsaki župniji še znatno dvignilo! Vedno imejmo pred očmi, da izkažemo vsaki družini veliko ublugo, če jo opozorimo na Mohorjevo družbo! Ozrimo se okrog sebe, pa bomo videli tega ali onega znanca in prijatelja, ki še ni naročen na Mohorjeve knjige. Pokažimo mu letošnji Koledar, opozorimo ga na to, kako lepe knjige dobi lahko skoro zastonj čez leto dni — pa nam bo kdaj še hvaležen, da smo spravili v njegovo hišo ta vir lepe zabave in pouka.

Vsakdo, ki bere te vrstice, naj sklepe: tudi v naši župniji se mora letos število Mohorjanov dvigniti! Tudi na naši župniji se mora približati cilju, da naj bo Mohorjeva knjiga v vsaki slovenski hiši!

NOVICE

PROSLAVA 10LETNICE OBSTOJA NAŠE DRŽAVE V MARIBORU.

Maribor je proslavil 10letnico osvojitve in 10letnico obstoja naše države tako slovesno in veličastno, da smo lahko ponosni na to slavje vsi Slovenci. Zbralo se je v soboto iz Maribora in cele Slovenije nad 25 tisoč ljudi. Z obilno udeležbo je pokazalo posebno podoželsko ljudstvo, da zna ceniti 10 let že slovenski Maribor in našo narodno — lastno državo. Slovesnosti so se udeležile vse naše organizacije in društva. Na manifestacijskem zborovanju na Glavnem trgu je v soboto dopoldne priklopelo navdušenje naroda do vrhunca. Nepregledne ljudske množice so se veselile pomenljive 10letnice in vse je poteklo brez najmanjšega dogodka, ki bi bil kvaril slavlje. S proti pričakovanju obilno udeležbo, z vzornim vedenjem in z navdušenostjo je pokazala v toliko tisočih v Mariboru zbrana dežela, da smo Slovenci zavedeni in kulturni narod, ki tudi res zasluži, da je njegov voditelj dr. A. Korosec pri krmilu naše 10letne države!

Srbski generali in dostojanstveniki, ki so videli to zadnjo mariborsko proslavo, so javno in glasno priznavali, da tako številne udeležbe, tako ganljivega navdušenja in vzornega obnašanja ljudskih množice še niso videli.

† Dekan Anton Novak. V Gornjem gradu je umrl tamošnji župnik in dekan Anton Novak. Pokojni je bil rojen leta 1869 v Šoštanju, posvečen v mašnika dne 25. julija 1894 ter je služboval kot kaplan oziroma provizor v Majšpergu, Novi cerkvi in Špitaliču, kjer je dne 2. julija 1900 postal župnik. Od 1. maja 1909 je župnikoval v Kamnici pri Mariboru, s 1. novembrom 1919 pa je nastopil mesto župnika v Gornjem gradu, kjer je postal dne 15. decembra 1921 dekan. Za svoje zasluge na polju dušnega pastirstva je bil imenovan leta 1923 za duhovnega svetovalca. Bil je priljubljen dušni pastir in vzoren duhovnik. Pogreb je bil danes v četrtek.

Duhovniške spremembe. Gospod kaplan na Bizeljskem Jurij Privožič pride za provizorja v Zagorje. Gospod kaplan na Pilštajnu Adolf Adamič je prestavljen na Bizeljsko.

Smrt zavednega moža. Preteklo soboto je bil v Gomilici (Slov. Krajina) izročen črni zemlji posestnik Fr. Sobočan, brat dveh mis.-lazaristov: že umrlega dr. Ivana in še živega M. Sobočana, ter stric gospoda kaplana Fr. Kolenca. V najlepši moški dobi je postal žrtev neizprosne jetike. Z umrlim je izgubila SLS enega najbolj vnetih pristašev. Sploh je bil umrl navdušen Slovenec že takrat, ko se o slovenstvu ni smelo govoriti. Imel je celo kopicu slovenskih knjig, ki jih je sam rad prebiral in jih dajal tudi drugim. Bil je mož-poštenjak,

zato ga je vsak spoštoval. Kako priljubljen je bil, je pokazal pogreb. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega gospod kaplan Kolenc. Prizor je bil tako pretresljiv, da ni ostalo nobeno oko suho. Umrl je zapustil mlado ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Za ubogo ženo je udarec tem večji, ker je letos pokopala že dva otroka in je bil mož že tretja žrtev, ki jo je morala dati v kratkem času.

Vojni tovariši! Prosimo vse družnice ZSV in odbore za spomenike, naj pošljejo svoje delegate in zapupnike prav gotovo dne 9. decembra v Ljubljano k sestanku delegatov in občenemu zboru zveze. Najpreje bode sv. maša ob 8. uri pri sv. Petru, potem ob devetih zbor v salonu tovariša Rozmana, ne daleč od tam, po domače »pri Jerneju«, Sv. Petra cesta 85. Vsak tovariš iz svetovne vojne dobro došel! Tovariši, pridite ali pošljite zaupnike! — Glavni odbor Zveze slovenskih vojakov v Ljubljani.

Drzna stava. Dne 1. decembra ob 12. uri se je doigrala na glavnem mostu v Mariboru drzna stava. Trgovski pomočnik Emerik Potočnik je skočil v Dravo z mosta. Njegovi prijatelji so ga že čakali s čolni, da so mu prihiteli na pomoč, ko se je pokazal iznad valov. Potočnik je zatrjeval, da si je privoščil ta nevarni skok za stavo.

Novice iz Ormoža. Prav je rekel zadnjič nek stari kmečki modrijan, da Bog ni še nikoli zagospodaril. Kako smo namreč vzdihovali, ko smo tako malo krme pridelali, pa smo si prihranili zdaj mnogo krme, ker je bilo tako dolgo lepo vreme in se je mogla živina pasti. — Še nikdar se ni v Ormožu na sejmu tako kradlo, kot na zadnjem sejmu. Bilo je dosti jokanja, jeze in strahu, ko je sedaj enemu, zdaj drugemu kaj izginilo iz žepa. Orožniki so pridno zasledovali žeparje in jih tudi nekaj polovili. — Kradli so ponajveč takozvani »beli cigani« iz neke hrvaške občine blizu Čakovca. V dotični občini obstoji ba je samo ena organizacija: tatinska. Kdor več nakrade in predrznejše nastopa, ta je večji junak. Ljudje! Drugič pa bolj pazite na denar! Boljše je: drži ga kot lovi ga! — Proslave 10letnice ujedinenja v Mariboru se je iz naše are udeležilo vsaj 180 do 200 ljudi.

Nesreča nikdar ne počivala! Preteklo sredo se je zgodila nesreča, ki je pretresla ves Miklavž pri Ormožu. Šolski otroci so se opoldan po končanem pouku igrali. Pri tekanju se je Stanko Šnajder, učenec 5. razreda, spotaknil in padel. Nesreča je hotela, da je imel v notranjem žepu širok čevljski odprt nož. Ta se mu je pri padcu zasekal v prsi in mu zadal 6 do 7 cm globoko ter 4 cm široko rano. Ponesrečenec je bil takoj ves krvav. Na ves glas je kričal, dokler se ni zgrudil brezzavesten na tla. Ubogi učenec se je nad eno uro boril s smrtjo in nikdo ni upal, da bi ostal pri

življenju. Čez dve uri se je pripeljal g. dr. Hrovat, vodja ormoške bolnice, ki je rano izpral in sešil. Dva dni je bilo bolnikovo stanje zelo kritično. Sedaj pa se počuti že precej dobro in čez kaka dva tedna bo popolnoma okreval. Nesrečo je povzročil sam radi neprevidnosti. Staršem bi priporočali, da se nekoliko zanimajo, kaj nosijo njihovi otroci v žepih, ker nesreča nikdar ne počiva!

Težka poškodba. V soboto, dne 1. decembra dopoldne se je v Minčnem pri Dolu pri Laškem pripetila huda nesreča. Ahčan Ivan, 30letni posestnik, je šel gledat v svoj gozd. Na sosedni parceli sta dva delavca sekala drevesa, pri čemur se je smreka naslonila na drugo, še ne podžagano. Ravno ko je prišel Ahčan do tega mesta, je nasekana smreka padla na tla in pri tem težko poškodovala Ahčana.

Roparji na delu. V petek, dne 30. novembra, sta oropala doslej še neodkrita roparja v Marijagradcu pri Laškem 60letnega posestnika Ferdinanda Knez, po domače Starca. Vzela sta mu ves denar v znesku 3 tisoč in in uro.

Kako je proslavljal Zagreb 10letnico obstoja naše države? Zagreb je proslavil 10letnico Jugoslavije čisto drugače nego Maribor. Pred slovesno službo božjo so zlezli neki mladiči v zvonik stolne cerkve in so razobesili črne zastave. Istotako so razobesili pozneje Zagrebčani črne zastave. Policija je dala zapoved, da morajo te zastave izginiti. Ker se Zagrebčani niso hoteli pokoriti odredbam oblasti, je prišlo do razgrajanja in do streljanja. Smrtno zadet je obležal 16letni brivski pomočnik Stanko Petrič, rodом iz Ljubljane. Ustrelil ga je neznan mlad človek, ki je pri demonstracijah streljal iz revolverja, kakor bi bil zblaznel. Razven tega so bile še ranjene štiri druge osebe. Nepotrebna kri vsled vročekrvnosti mladih ljudi, katere šuntajo voditelji opozicije!

Železniška nesreča v bližini Beograda. V petek zjutraj ob 4. uri se je zgodila v bližini Beograda velika železniška nesreča. Mešani vlak iz Beograda je trčil ob tovornega, ki je vozil proti Mladenovcu. Ko sta strojevodji videla, da je nesreča neizbežna, sta začela zavirati. Istočasno sta začeli lokomotivi brlizgati. Brzina se ni dala zmanjšati. Udarec je bil strašen. Trčila sta na ovinku. Ker je bila noč, so nekateri potniki spali, drugi pa so pripravljali prtljago, ker se je bližal Beograd. Nekateri vagoni so se razbili, drugi so se prevrnili, drugi zopet zarili drug v drugega. Nekaj vagonov je popolnoma razbitih. Nekoga trgovca iz Požarevca je tako stisnilo, da ni dal nobenega glasu od sebe in je bil na mestu mrtev. Trdi se, da sta mrtva neki potnik iz Slivarja in neki železničar. Število težko ranjenih je zelo veliko. Zlasti težko ranjeni so štirje potniki. Tudi živina, ki se je vozila v tovornem vaku, je precej poškodovana, deloma ubita.

Grozen potres — novi ognjeniki. V noči od 1. na 2. december je zadela Južno Ameriko grozna nesreča, koje obseg še ni znan. Nastal je potres in kar dva nova ognjenika sta začela bruhati. Ta dva ognjenika sta v bližini mesta Talci, ki je postalo žrtev nesreče. Ubitih je več sto oseb in bog zna koliko ranjencev. Mesto Talce je štelо 40.000 prebivalcev in je sedaj popolnoma uničeno. Letalec je preletel kraj nesreče in poroča, da je vse polno mrtvecev po ulicah. V kraju Constitutione ni ostal kamen na kamenu. Mestno gledišče je bilo ob času nesreče zasedeno, se je zrušilo in pokopalo pod seboj vse obiskovalce. S prizadetimi kraji so prekinjene vse zveze in dosedaj še ni bilo mogoče pregledati ogromno nesrečo, katero je povzročil potres in oba nova ognjenika.

Dva.

»Ti, neka ti pretekli teden pozabil storiti!«

»Kaj pa?«

»Naročilni list nisi izrezal in nisi poslal naslova vsaj enega novega naročnika, ker eden pride tudi na tebe.«

»Bom pa danes, saj je naročilni list zopet notri!«

»Takole naredi! Spredaj napiši svoj naslov, zadaj pa naslov novega naročnika!«

»Zakaj?«

»Zato, ker boš ti dobil za novega naročnika, če je plačal 32 Din, lep žepni koledarček. Za več novih, kar pa moraš posebej sporočiti, pa lepo knjigo.«

»In kaj dobi novi naročnik?«

»Kaj? List bo dobival, pa še razne priloge poleg, ki jih bo v decembru precej. Pa pravico ima do znižanih cen pri raznih knjigah!«

»Potem pa kar v to-le hišo, kjer je svoj čas gospodinjala »Domovina« — naj raje gospodari naš »Slovenski

★

NAGRADE VSEM NAROČNIKOM!

Poleg običajnih božičnih in novoletnih prilog smo letos sklenili vsem naročnikom »Slovenskega Gospodarja« dati posebne nagrade in sicer s tem, da jim pocenimo razne knjige:

1. »Vinartsvo« dobijo namesto za 66 Din — za 50 Din.

2. »Hmeljarstvo« namesto za 50 D — za 40 Din.

3. »Zgodovina Maribora« namesto za 20 Din — dobijo za 8 Din.

Ta ugodnost velja le za december! Zato se je pravočasno poslužite! Pri naročilu pripomnite, da ste naročnik »Slovenskega Gospodarja«!

Vsem cenjenim čitateljem obračamo pozornost na današnjo prilogo tvrdke L. Ž. Konjovič iz Beograda, katera je poznana širom cele države kot solidna in popularna prodajalna srečk drž. razredne loterije.

Advokat dr. Egon Staré, zaprisežen sodni tolmač češkoslovaškega, italijanskega ter nemškega jezika, do sedaj advokat v Trstu, je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani, Knaflijeva ulica 10 I, telefon 3143.

NAŠA DRUŠTVA

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Prosvetna zveza v Mariboru je imela svoj občni zbor v petek, 30. novembra. Udeležili so se ga tudi predsednik oblastne skupščine g. dr. Leskovar, inšpektor Bobič kot zastopnik prosvetnega šefa Kotnika in tajnik ljubljanske Prosvetne zveze Zor. Govor predsednika dr. Hohnjeca objavljamo na drugem mestu. Iz tajniškega poročila smo doznali, da šteje Prosvetna zveza v Mariboru danes 176 včlanjenih društev in ekspozituro za Prekmurje v Murski Soboti s 6 društvi ter 68 deklških in mladeniških zvez, celotno torej 250 prosvetnih organizacij. Od lanskega leta je število članic naraslo za 13 društev in 3 mladeniške zveze. Vse deklške zveze vodi osrednje vodstvo v Mariboru, ki mu predseduje požrtvovalno delavna gospa profesorica Marija Štupca. Med proslavami preteklega poslovnega leta je bila najiminennejša proslava 700letnice lavantinske škofije. Skupno romanje na Brezje je v tem letu prekosilo vsa dosedanja: prijavilo se je okoli 4000 ljudi, sprejetih pa je vsled predpisov železnice bilo le samo 3600. Svojo državno in narodno zavest so naša društva dokazala s tem, da se je za slavje državne desetletnice v Mariboru priglasilo 75 društev z nad 3500 udeleženci. Društva so izkazala 34 društvenih domov, v preteklem poslovnem letu so bili zgrajeni domovi pri Sv. Antonu v Slov. g. v Sv. Petru pod Sv. Gorami, v Sv. Lovrencu na Pohorju, leseni dom pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini pa je bil prenovljen. Velike uspehe je dosegla deklška organizacija s prireditvijo deklških taborov, katere je vodila predsednica gospa Štupca. Za bodoče poslovno leto je vsem društvom na razpolago 18 strokovnih predavanj, katere prevzame akademsko starešinstvo v Mariboru. Posebno skrb bo treba posvečati narodno-obrambnemu delu. V to svrhu se bo v Mariboru ustanovila Slov. Straža. Iz vrst delegatov je bila izražena nujna želja, da se mora na vsak način poživiti organizacija mladeniških zvez, ki so se pokazale za neobhodno potrebne. Na občnem zboru je bil po večini izvoljen stari odbor z g. dr. Hohnjecem na čelu. Občni zbor je brzojavno pozdravil častni predsednik Prosvetne zveze dr. Korošec, sedanji predsednik vlade. Z navdušenim odobravanjem je občni zbor sklenil poslati predsedniku vlade brzojav, v katerem se ugotavlja, da naša katoliška prosvetna organizacija obhaja 10letnico države s toplim rodoljubnim čustvom!

Mariborsko katoliško dijaštvo proslavi praznik Brezmadežne s slavnostnim zborovanjem v soboto, ob desetih v dvorani Zadržne banke, zvečer ob osmih pa priredi akademijo v dvorani Union z zelo izbranim sporedom. Nastopajo člani, članice, mladci ter naraščaj dijaškega Orla. Ker bo akademija res prvovrstna in je naša dolžnost, da pokažemo katoliškemu dijaštvu svoje simpatije, so vabljeni vsi mariborski somišljeniki in prijatelji naše mladine na akademijo. Vstopnice se dobijo dopoldan od devetih naprej v banki, popoldan od šestih naprej v Unionu.

Maribor. Živimo v času napredka, pa tudi v dobi raznih zabav in veselic. Sedaj, ko se je narava podala k počitku, je pač umešno, da se obnovi in poglobi delo v naših organizacijah v notranjem delu. V dokaz temu hoče tudi Poselska zveza razmahniti svoj delokrog v ljubezni do dela in borbe za delavski stan, ki si velikokrat išče grenkega kruha in težkega zaslužka. Tibo in

neopaženo liki žuborečemu potoku v mirni dolini hoče Poselska zveza v skromni obliki poštene zabave nuditi občinstvu lep užitek v igrokazu »Dve materi«. Prijatelji žubrih rok, pridite v obilnem številu v nedeljo, dne 9. decembra v Zadržno banko. Začetek točno ob pol petih popoldne.

»Naš doma«, list za kmeto mladijo, velja 12 Din na leto. Naročite ga pri upravi »Našega doma« v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Da ne boste mislili, da tukaj vedno spimo, se zopet oglašamo, ali to pot naši mali. Mladci in orlički, kateri priredijo v nedeljo, dne 9. t. m., ob treh popoldne v Slomškovem domu igro za Miklavžev, pri kateri nastopijo z deklamacijami in dvogovori. Starši! Pridite pogledat, da boste znali, kaj in kam zahaja vaša mladina! Bog živi!

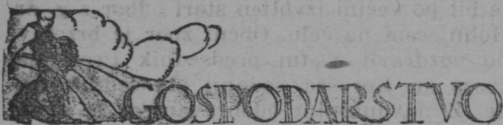
Ptujski Orli in Orlice bodo vprizorili aka demijo dne 9. t. m., v mestnem gledišču ob treh popoldan. Sodeluje tudi pevsko društvo »Cecilija« s svojimi pevskimi točkami. Na programu so res prav lepe točke. Bog živi!

Ljutomer. Prosvetno društvo uljudno vabi cenjeno občinstvo na Miklavžev večer, ki ga priredi na praznik Brezmadežne ob pol štirih popoldan v Kat. domu. Na sporedu je lepa otroška igra v treh dejanjih »Sola v nebesih«. Potem bo obdarovanje otrok. Darila prinesite v Katoliški dom. Na svidenje!

Sv. Jurij ob južni žel. Društvo Orel priredi v soboto dne 8. t. m., in v nedeljo, dne 9. t. m., popoldne po večernicah v dvorani Kat. doma igro »Živa pokopana«. Ker je igra zelo zanimiva, vabimo vse prijatelje našega društva!

Listnica uredništva.

Dobrova pri Ormožu: Dopis je tožljiv, dokaz resnice bi bil težak. — Pirešica pri Žalcu: Dopis tožljiv in bi moral urednik v luknjo. — Dravinjska dolina: Dopisnika ne poznamo, Bogznaj, če ni poslana zgodbica potegavščina. — Vsi danes neobjavljeni dopisi pridejo na vrsto prihodnjich.

Cene

In sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 dolar — 56.78 Din, 1 nemška marka — 13.54 Din, 1 madžarski pengő — 9.92 Din, 1 švicarski frank — 10.94 Din, 1 avstrijski šiling — 8.01 Din, 1 češka krona — 1.68 Din 2.97 Din.

Žitni trg. Novi Sad. Pšenica: bačka, gornjebačka in potiska 242.50 do 245 Din, bn. par. Vršac 236 do 238. Oves: bč. sr. in slav. 242.50 do 247.50. Koruza: bačka nova 237.50 do 240, bačka 1—2 237.50 do 242.50. Krompir: medjimurski beli 104 do 110, slovenski 105 do 110č Ječmen: bački, sremski in ban. 255 do 260, bč. pol. 285 do 290. Moka: 0 g 347.50 357.50, št. 2 327.50 do 337.50, št. 5 307.50 do 317.50, št. 6 270 do 280, št. 8 205 do 215. Otrobi: bački 180 do 185, banatski 175 do 180. Promet: 72 vagonov pšenice, 49 kوزه, 1 in pol ječmena in 9 moke. — Budimčesta: Tendenca čvrsta. Pšenica: marec 26.58 do 26.50, zaključek 26.56 do 26.50, maj 27.46 do 27.40, zaključek 27.40 do 27.42. Rž: marec 25.06 do 25.08, zaključek 25.08—25.10, maj 25.50 do 25.52, zaključek 25.50 do 25.52. Koruza: maj 23.76 do 23.66, zaključek 23.64

do 23.66, julij 23.94 do 23.90, zaključek 23.50 do 23.92.

Lesne cene so ostale nespremenjene.

Seno in slama na marib. trgu. Na mariborski trg dne 30. novembra so pripeljali kmetje šest voz sena in 2 voza slame. Seno je bilo po 130 do 150 Din, slama po 60 do 70 Din.

Iz hmeljskega trga. V Žatcu je bil zadnje dni jugoslovanski hmelj po 500 do 900 Kč za 50 kg. Nazadovanje cen se je zaenkrat ustalilo. — V Nürnbergu se je trgovalo nekaj z bačkim hmeljem po 50 do 90 mark. — V mesecu oktobru je uvozila Čehoslovaška 2705 stotov r kg in od tega iz Jugoslavije 1791.

Gospodarska obvestila.

Polovična vožnja za izredno glavno skupščino Zadržne zveze v Mariboru. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo za udeležence glavne zvezine skupščine, ki bode v četrtek, dne 13. t. m., v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru. Polovična vožnja velja za čas od 10. do vštatega 15. decembra t. l. Na vstopni postaji kupite cel vozni listek do Maribora. V Mariboru pri izhodu voznega listka ne oddajte, ker velja s potrdilom o udeležbi tudi za vožnjo nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala v poslovnih prostorih zvezinega pododbora in pri glavni skupščini v dvorani Zadržne banke.

III. oblastna vinska razstava in vinski sejem v Ptujju se vrši v dneh 3., 4. in 5. marca 1929. Ker je letošnja vinska letina izpadla kvantitativno in pri poznih trgatvah tudi kvalitativno prav ugodno, bo razstava brez dvoma nudila vsem zanimancem veliko izbiro dobrega vina po zmernih cenah.

Podružnici Sadjarskega ter Čebelarškega društva v Vojniku imata svoj redni občni zbor na praznik dne 8. decembra ob 8. uri v osnovni šoli z običajnim dnevnim redom. Pobilrala se bo tudi članarina za l. 1929.

Čebelarška podružnica Ljutomer ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 9. t. m., ob pol devetih popoldne v meščanski šoli v Ljutomeru. Vabijo se vsi čebelarji ljutomerskega okraja k pristopu, da se bomo lažje branili proti vsiljivemu uvažanju tujih čebel k nam v ajdovo pašo, za katero imamo dovolj naših čebel. Mislimo, da ste mnogi letos uvideli, kako škodo ste vsled tega imeli in da je le v skupnem nastopu edina naša rešitev.

JASLICE

po Din 3, 5, 5.50, 6.70, 8- 17, 18, 21, 30, 35, 45, 81, iz papirja, zelo okusno izdelanel Velike lesene, umetniško rezbarsko delo, po 2940 in 4000 Din dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Kdor le more, naj si osebno ogleda našo zalogo v Mariboru in bo videl, da tako poceni in lepih jaslíc ne dobi nikjer drugod.

Zimska premissljevanja za kmetovalca.

Jesenski sadeži so pod streho, listje je nagrabljeno. Prišel je čas, ko si tudi kmetovalec lahko nekoliko oddahne od trdega dela, ki ga je podilo skozi celo leto. Sedaj je čas, da pretehtaš v duhu dosedanje uspehe in iščeš vzroka neuspehov. Ob enem delaš načrte za prihodnje leto. Dovolj, da ti pri tem premissljevanju malo pomagam.

Lansko leto sem priporočal dvoje stvari in sicer **napravo gnojlišč ter gnojničnih jam in nasajanje sadnega drevja.** Letos mi o tem ni treba več obširno govoriti, kajti začelo se je jako živahno gibanje za stavbo gnojlišč. Kakor se sliši, je prejel oblastni odbor toliko prošenj za polovični prispevek k cementu, da letos ne bode mogoče vsem prošnjam ugoditi.

Glede sadnega drevja so se prepričali letos zlasti posestniki v marib. okraju in Slovenskih goricah, da lahko vrže sadjarstvo lepe dohodke brez velikega truda. To bo najboljša pobuda, da bodo sadjarji letošnje zimo bolje negovali sadno drevje, ga okopali, zagnojili, obrezali in pobelili. Tudi se bo nasadilo mnogo lepih novih sadonosnikov. To so stvari, ki donajajo tako očitivnih koristi in ki povzdignejo vrednost posestva v toliki meri, da bo vsak pameten gospodar tukaj začel z zboljševanjem svojega posestva.

Danes hočem tvojo pozornost obrniti na dve drugi važni stvari. To je **globoko obdelovanje njiv za okopavine in gnojenje travnikov.**

Globoko oranje njiv v jeseni priporočam posebno za koruzo, krompir in peso. To velja za težko zemljo; za peščeno zemljo globoko oranje ni na mestu. Globoko oranje omogoča, da se korenine globokeje razrastejo in da zemlja pridrži dalje časa pomladno vlago.

Letošnje leto je bilo v tem oziru poučno. Kjer je bilo plitvo orano, je koruza zelo trpela vsled suše. Kjer je bila pa zemlja globoko obdelana, suša koruzi ni škodila. Videl sem na lastne oči krasne primere. Celo tako daleč gredo skušnje, da ogrebanje koruze pri globokem oranju ni potrebno, pač pa večkratno okapanje.

Še imaš priliko za globoko oranje. Če nimaš Sackovega pluga za globoko oranje, pomagaj si na ta način, da orješ z navadnim plugom, a takoj za njim idi po isti brazdi s plugom, ki si mu odvzel desko, torej s samim Z lemežem zrahljana zemlja ostane spodaj, dosegel si pa poglobitev obdelovalne plasti. Če bodo še lepi dnevi, imaš priliko, da poskusiš. Kesal se ne boš. Posebno še, ker se v mescu decembru (»gnilcu«) brazde še lepo razmrviijo in dobiš za pomlad lepo rahlo zemljo.

Oglejmo si nekoliko še naše travnike. Tudi tem je suša letos škodovala. Če bi ne bilo pozne paše in dovolj repe, bi bila trda za govedo čez zimo.

Že dve leti pada v oči, da so dobro gnojene travniki dali dobre odkose

sena, slabo gnojni pa zelo male. — Sledimo tudi tukaj izkušnjam! Vse izkušnje nam pa pravijo, da naši travniki trpe lakoto na redilnih snoveh. Naše načelo letošnjo zimo naj bode: **Gnojite travnike!**

Najboljši gnojili za travnike sta mešanec (kompost) in gnojnica. Poslednje pa je le enostransko gnojilo, ki ga je treba v učinku podpreti z umetnimi gnojili in še zlasti s superfosfatom, ker je drugače premalo uspešno.

Pri nas se je utrdilo mnenje, da spadata izmed umetnih gnojil na travnike Tomažova žlindra in kajnit. To mnenje ni popolnoma točno. Na travnike sodi namreč izmed fosfatnih gnojil pred vsem superfosfat, ker je v vodi topljiv, ter 40% na kalijevega sol in po potrebi apnov dušik. Lahko pa rabiš tudi mešano gnojilo nitrofoskal. — Pri letošnjih poskusih sem opazil, da daje superfosfat, pomešan s pepelom, na travnikih izvanredno lepe uspehe. Za manjše posestnike, ki imajo pepel na razpolago, priporočam z mirno vestjo mešanje superfosfata s pepelom. Če to mešanico raztrosiš v bližini doma, kjer je v zemlji vsled odpadkov na paši vedno precej dušika, boš imel čez celo poletje fino, mehko in zelo redilno pašo ali pa hvaležne košnje.

Glede množine redilnih snovi se priporoča letno raztrositi po 1 ha travnika s superfosfatom 30 kg fosforove kisline, s 40%no kalijevo soljo 80 kg kalija in z apnovim dušikom 30 kg dušika. Za tako gnojenje bi bilo treba 200 kg rudninskega superfosfata, 200 kg 40%ne kalijeve soli in 150 kg apnovega dušika. Apnov dušik se more nadomestiti z gnojnico, tudi kalijevega sol lahko odpade, če izrabljamo gnojnico, ker vsebuje gnojnica dovolj kalija. Zopet pridemo na potrebo uporabljavanja gnojnice, ki nam prihrani lahko marsikak izdatek za umetna gnojila.

Če ima zemlja malo apna, ne pozabi travnike od časa do časa poapnati. Vendar ne pozabi, da samo z apnanjem zemljo zelo izsesaš. Z gnojenjem travnikov boš zboljšal svojo živinorejo, dobil bodeš boljši hlevski gnoj in s tem podlago za uspešno kmetovanje. —

Vidiš, to sem ti moral povedati! Iz lastne skušnje sem se prepričal, da vse drži, kar sem ti povedal. Izdatki, ki jih boš imel za nasvetovane svrhe, se ti bodo bogato vrnil. Držimo se tega, kar se je obneslo in začnimo z zboljševanjem kmetovanja tam, kjer si obetamo največ stalnih uspehov! J. Z.

*

Igračkanje s hmeljarji.

Hmeljarsko društvo je razposlalo na poverjenike okrožnico, v kateri hoče sklicanje izvanredne skupščine, katera naj obsodi in zabrani prodajo hmelja. O uspehu te okrožnice, to je, kakšen je odgovor gospodov poverjenikov, mi ni znano, vem pa, da večina hmeljarjev odklanja takšne stvari. V časih, ko smo pro-

dajali hmelj po sto in še več dinarjev, smo si lahko tolažili vest z raznimi protesti in papirnatimi sklepi, kateri so koristili kvečjemu trgovcu s papirjem. Danes pa, ko nas tlačijo izgube nizkih cen, ko nas tepe brezbriznost strokovne organizacije, ko stojimo brez varstva prepuščeni na milost in nemilost, bi rad poznal hmeljarja, kateri verjame, da nam je s takšnimi sklepi kaj pomagano.

Obsojamo predprodajo hmelja kot skrajno škodljiv pojav za višino cen, prepričani pa smo, da protestna skupščina tega najmanj ne bode zabranila.

Spominjamo se grmečih besedi proti prodaji sadežev — pa tudi stotisoče istih, prodanih iz Savinjske doline — spominjamo se črne table, za katero je bilo toliko navdušenja s strani Hmeljarskega društva — seveda samo napram hmeljarjem — katero pa ves čas zaman iščemo po Žalcu. Zakaj je ni? Odgovor prepuščamo hmeljarjem!

Hmeljarsko društvo, oziroma njega odbor, je vsled svojega delovanja, oziroma nedelovanja, zgubilo zaupanje oblasti in hmeljarjev. Neprestano nasprotovanje oblasti, preziranje in omalovaževanje želj in zahtev hmeljarjev — zgled nova pravila — nezanimanje za vsa pereča vprašanja hmeljarstva nam zaznamuje pot, katero hodi odbor naše strokovne organizacije.

Gospodom pri društvu, kateri nočejo ali ne morejo umevati novega časa in položaja, se majoje tla. Popolnoma zavožena hmeljarska gospodarstva politika, brezbriznost za zaščito hmeljarjev, komoditeta v reševanju raznih problemov so začele odpirati oči tudi tistim hmeljarjem, kateri so se doslej še zadovoljevali z raznimi frazami in demagoštvom, še verovali raznim lepim besedam. Vzdržati se za vsako ceno, pa čeprav pri tem trpi napredek hmeljarstva, to je njih cilj in namen. Z bobnečimi frazami premotiti in uspravati hmeljarje, še za trenutek si utrditi položaj, to je namen skupščine proti predprodaji hmelja. Bliža se nam prodaja sadežev v drugi izdaji.

Predprodajo hmelja bi zabranili le samo zadostni sezonski krediti za

hmeljarje, pa tudi oklic na trgovce, da ne prevzamejo takšnih kupcij. Tu pridejo v poštev večinoma samo domači prekupci, kateri vrše prednakup na račun tujcev. Njim na čast pa moramo reči, da mnogi od njih že v načelu odklanjajo vsako tako kupčijo.

Predprodaja hmelja se vrši večinoma vsled pomanjkanja denarja. Preskrbeti sezonske kredite za hmeljarje, bo najboljša obramba in protest, kateri bo proti predprodaji največ zalegel. Da se gospodje v Žalcu ne spomnijo, da je tu hvaležno polje za delovanje Hmeljarskega društva, kdo bi jim po dosedanjih skušnjah zameril, njih pač ne tarejo denarne skrbi!

Ne rabimo velikih besedi v zrak na skupščinah, katere naj nas uspravajo, ne protestov in sklepov, kateri se ne izvršujejo. Rabimo marljivo strokovno delo v korist hmeljarstva, zahtevamo — že sklenjeno — reorganizacijo društva, katero je temelj boljšega delovanja. Upamo, da nam ne bo treba se sklicevati na oblast — koje brezbriznosti v tem oziru se že čudimo —, da naredi red in zavaruje pravice članstva.

F. Turnšek, Polzela.

ZARAZVEDRILLO

Otrok iz mesta je gledal na tekočo raztopljeno mast: »Od koga dobimo masti?« — Kmet: »Od svinje!« — Otrok: »Ali dobimo mast od svinje na isti način, kakor dobimo mleko od krave?« — Kmet: »Hm . . .

Pravilno odgovoril. Učitelj: »Kje si rojen, Tonček?« — Tonček: »Doma.«

Dobra duša. Sodnik: »Obtoženi ste, da ste silno kruti!« — Priča: »Gospod sodnik, obtoženec pa res ni krut! Sam sem videl, kako je pretepel ženo, da je bila vsa plava, ker ni dala psu jesti, tako se mu je smilil.«

Poboljšal se je. Sodnik: »Ali ste že bili predkaznovani?« — Obtoženec: »Ne!« — Sodnik: »In tu je vendar napisano, da ste bili štiri mesece zaprti, ker ste v kopališču kradli!« —

Naročilni list.

Agitator:

Uprava

Znamka 50 p

Slov. Gospodarja

Maribor

Koroška cesta 5

Obtoženec: »To je bilo tako. Plačal sem za kopelj 20 Din, pa sem mislil, da je voda zastoj in da sem plačal milo, rjuho, ogledalo itd. In zato sem dobil štiri mesece zapora!« — **Sodnik:** »In vendar se niste nič poboljšali!« — **Obtoženec:** »O pač, gospod sodnik! Od tedaj se nisem šel nič več kopat!«

Odpuščenje. Duhovnik umirajočemu: »Lepo odpusti svojemu sosedu, slej, na mrtvaški postelji si!« — **Umirajoči:** »Naj bo, če je že tako! Ali če pa ozdravim, pa to ne velja, potem mu pokažem!«

Zdravniško navdilo. Zdravnik: »Za vas je nujno potrebno, da si zboljšate kri! Zato morate jesti sadje neolupljeno. Katero sadje pa radi jeste?« — **Bolnik:** »Samo orehe!«

Na razstavi. Prvi kmet tovarišu, ko sta šla z živinske razstave: »No, ti nisi imel ničesar na razstavi?« — **Sosed:** »Kaj da ne? Še sedaj imam tam.« — **Kmet:** »Kaj pa?« — **Sosed:** »Svoj dežnik, ki sem ga tam pozabil!«

Dober zgodovinar. Profesor: »V kateri bitki je padel Aleksander Veliki?« — »V svoji zadnji bitki!«

Tudi konj ima navado. Kmet je peljal tujca navbreg v hribe na zimovišče. Konj je sredi brega obstal. Kmet je naprosil tujca: »Prosim, pojdite poleg konja in ga na vsak drug korak sunite s prstom v vrat!« — **Tujec** je začudeno gledal, a je storil. Ko sta prišla na vrh, je pa vendarle vprašal kmeta, zakaj je moral to delati. In kmet mu je razložil: »Moj konj le tedaj vleče, če je vol poleg njega vprežen. Vol ga vedno z rogovi drega v vrat in tako je bil konj tudi sedaj prepričan, da gre vol poleg njega!«

Brzen meraš biti. Jaka Muhec je šel na vlak. Sprevodnik ga ustavi: »V ta voz ne smete vstopiti, tu sta 2 gospoda ministra notri!« — **Jaka Muhec:** »Kako morete vi misliti o meni, da tudi jaz nisem minister?«

Pri izkušnji. Šolski nadzornik izprašuje naravoslovje: »Kako velik je največji osel?« — **Jurček:** »Kakor vi, gospod nadzornik!« — »Kako to?« — **Jurček:** »Učitelj je oni dan rekel, da je nadzornik največji osel na svetu!«

Praktičen gost. Kmet je naročil v gostilni juho. Dobil jo je, a iz nje je potegnil — las. Pritožil se je. Kmalu nato je potegnil drugi las. Zdaj pa je zarjul proti gostilničarju: »Prinesite mi vendar glavnik, da bom juho počesal, predno jo bom jedel!«

Izterjevalec. »Ti, če si mi prijatelj, pojdi k temu grobijanu in izterjaj 200 Din, imela bova vsak polovico, kar dobiš!« — **Prijatelj** je šel in se prav kmalu vrnil, — »Si dobil?« — **Prijatelj:** »Dobil!« In je udaril tovariša hudo za ušesa: »Vsak polovico, si rekel! Dve klofuti sem dobil, polovico sem ti odstopil!«

Bridka pritožba. Mala Elica se prijoče v kuhinjo: »Mama, mama!« — **Mati:** »Križ božji, kaj pa je?« — **Elica:** »Pišče mi je na nogo stopilo!«

Zanimivosti.

S prehoda po Ormožu in okolici.

Pot me je zanesla v Ormož in po okolici, marsikaj sem slišal in videl. Videl sem do osem radijev, ki delajo imetnikom (ne berite umetnikom!) veselje, pa včasih tudi žalost in jezo, če katerikrat kot bi pihnil, pregori žarnica ali pa če radio, namesto da bi lepo muziciral, grdo kriči in piska, posebno kadar se ormoške dame (ali tudi gospodje?) masirajo z električnimi aparati. — **Zadnjič** sem nastavljal uho na vrata sobe, mislim da je štev. 4, tam v neki hiši na Glavnem trgu, pa sem čul prav zanimivo zgodbo o radiu. Strogi gospodje so spraševali nekega Matjaža iz Dolge vasi, če je res iznašel najnovejši radio-aparat. Bilo je enkrat po zimi, tako so Matjaža zatožili: On je prepričeval neko Lizo, da jo ima rad. Pa je imel pač v časti njen denar, nje pa ne kaj posebno. Kajti neki večer sta se podala k nekemu pisarju delat ženitovanjsko pismo in ko sta bila na pripravnem mestu pod električnim vodom, je on, noseč s seboj nekakšen zaboj, vrgel žico na električni vod in prijazno povabil svojo Lizo, naj trdno prime za ročaje, da bo slišala radio peti in igrati. Toda ta radio je lahkoverno Lizo strašno pretresel in tudi ožgal in le izredna sreča je bila,

da je ni tok ubil. Nastal je takoj kratak stik, tako da je neka električna centrala poslala bojda račun za 10 tisoč Din. Tako so tožili, stvar še ni končana, toda če je resnična, je upanje, da bodo nekje v Mariboru dali Matjažu prvovrstno nagrado in diplomu za to preimenitno iznajdbo v radio-tehniki.

Ob trgatvi sem slišal viničarje in druge siromake veselo pripovedovati, da jim je neki gospod v okolici pripovedoval to-le: Oblastni odbor mariborski je dovolil za tukajšnjo bolnico 200.000 Din podpore, tako da bodo siromaki, posebno viničarski, zastoj oskrbovani. Veselil sem se zaradi siromakov, pa šel vprašat onega gospoda, ki vodi bolnico. Ta mi je pokazal dopis oblastnega odbora, da bode bolnica dobila 15.000 D podpore, da si uredi izolirnico, t. j. prostore za kužne in nalezljive bolezni. To se je že zgodilo, pa je bilo 15 »jurjev« premalo. Oblastnemu odboru gre zahvala za lepo podporo, a žal, da ne bo mogoče vstreti siromakom, kot si želijo.

Zadnjič sem naletel na neko čudno agentinjo iz Maribora. Ponujala je skrivnostne, tajne potrebščine za žene in kaza!a, katere žene so že naročile. Mislim sem si, da bi dotičnim le ne bilo všeč, če bi vedele, da so nekateri zvedeli za njihove tajne potrebe. Hotel sem igrati orožnika, pa sem žensko vprašal za tozadevno dovoljenje. Pokazala mi je res neko izkaznico in sem videl, da je bil podpis in pečat od samega črnega peklenščka, ki hoče zapeljavati poštene krščanske matere v greh. Tako človeče, ki si ne zna na poštenjši način služiti kruha, zasluži, da jo povsod ostro in resno spodijo iz hiše, kjerkoli se pač pokaže!

★

Januš Golec:

V visokem dostojanstvu.

Po časopisju je bilo čitati, da Varaždinci niso naklonjeni politiki kmetsko-demokratske koalicije. Črno na belem je bilo beleženo: varaždinski mestni župan in sam. demokratski veljak dr. Krizman je odločno na čelu struje, ki je za sodelovanje s sedajno vlado, proti kateri proglašajo hrvatski listi bojkot. Da ljubko mesto Varaždin ni sovražno dr. Korošču in njegovi vladi, naj služi v podkrepitve ta-le resnični doživljaj:

Moj najmlajši prijatelj prebiva sicer na hrvatskih tleh, je pa po rodu ter mišljenju odločen Slovenec. Prirasel mi je v kratkem času k srcu ne radi ugleda ter premoženja, pač pa radi tega, ker sem doživel v njegovi družbi vsikdar kaj novega in izvanrednega. Na vseh najinih skupnih izletih me je znal zaplesti v doživljaje, ki so mi bili v zabavo radi izvornosti.

Na prijateljevem avtomobilu sva odfrčala v soboto popoldne v Varaždin. Rabil je potni list za inozemstvo in tega je hotel dobiti baš v tako ne navadnem in neuradnem času, kot je sobota popoldne.

Naročnik:

Podpisani naročam na novo »Slov. Gospodarja« za celo leto, ozir. za pol leta, za četrt leta (kar ne velja, prečrtaj!) Moj natančen naslov:

in prumek.

Kraj:

Pošta:

Obstala sva pred sreskim poglavarstvom. Počakal sem pri avtomobilu v službi paznika, prijatelj je pa skočil v uradne prostore. Čakal sem nekaj časa pri vozilu in motril mimo idoče. Pri oknu glavarstva sem opazil meni neznane obraze in roke, ki so kazale v smeri proti meni.

Kar se postavi pred mene lepo oblečen gospod in se mi predstavi v dostojanstvu namestnika srezkega poglavarja. Globoko uljudno me povabi v uradne prostore z opazko, da bo čuval avto sluga. Pred gospodom namestnikom sem moral stopati in me je koj oplazila slutnja: Januš, bratje Hrvati so te spoznali, da si na pobegu pred mariborsko policijo in te bodo povabili na hrvatsko kašo! — V najlepšo sobo me je peljal gospod. Povabljen sem bil sestri v mehki naslonjač. Vhod v uradne prostore se je vršil med pokloni in glasnimi izrazi popolne in najpokornejše udanosti g. namestnika. Ko sem se guncal v naslonjaču ter razmišljal, kaj da bode pravzaprav z menoj, je vstopil moj prijatelj in mi pošepnil:

»Ulogo dr. Koroščevega osebnega tajnika moraš igrati, da bom dobil potni list!«

Tako torej! Prijatelja pozna ter čisla celi Varaždin in ni čuda, da so mu verjeli, da je dr. Korošček osebni tajnik pri njem na dopustu.

Priromale so na mizo najboljše cigarete. Gospod namestnik mi je predstavljal uradništvo in povpraševal po mojih željah. Izrazil sem samo eno prošnjo: potni list za prijatelja. Moja želja je bila povelje. Prijatelj je prejel potni list v neuradnih urah in to z neprisiljeno, udano postrežljivostjo.

Uradništvo se je vedlo spoštljivo, hvalilo dr. Korošča kot vladnega predsednika in notranjega ministra, ter se priporočalo moji milosti in naklonjenosti.

Da ste me videli, kako sem predsedal urno iz ubogega aretiranca v namišljeno dostojanstvo dr. Koroščevega osebnega tajnika.

Bil sem prijazen, a to seve bolj od zgoraj navzdol in izražal radost, ker so tudi bratje Hrvati zadovoljni z miroljubno ter pomirjevalno slovensko politiko.

Prijatelj je že držal v rokah potni list. Postrežljivi ter uslužni gospod namestnik je hotel izvabiti tudi iz mene kake morebitne želje, vendar mi ni padlo nič kaj pametnega v glavo.

Po površnem ogledu najvažnejših uradnih prostorov nas je spremila gospoda k avtomobilu, katerega je čuval srezki sluga. Gospod namestnik mi je odprl vrata na vozu, mi pomagal na sedež, me odel in z živio-klici na dr. Koroščevo pomirjevalno politiko sem se poslovil od gospodov v moči tajnika vrhovnega vladnega predstojnika.

Prijatelj je bil vesel, da je tako urno opravil zadevo s potnim listom in mi zatrjeval, da mu Hrvati nikakor ne bodo zamerili, akoravno bi zvedeli, da jih je speljal na led ter na ko-

lena v strogo neuradnem času v soboto popoldne.

Uslužno ter postrežljivo vedenje hrvatskega uradništva mi je bilo dokaz: notranjost in srce Hrvata sta čisto drugačna, kakor ju poriva v javnost opozicijsko časopisje!

Januš Golec:

Domače „zdravilo“.

Za mojega bivanja po raznih bolnicah so mi pretipali ter preiskali kot ranjencu bogzna kolikokrat gg. zdravniki celo telo. Pri teh temeljnih pregledih so odkrili na moji glavi nad čelom precej prostorno liso, kjer bi morali rasti lasje. Prisiliti so me hoteli k priznanju, da je pleša posledica udarca velikega kosa granate. Lahko bi jih bil nafarbal, pa ni bilo treba, ker sem bil itak posut od mnogobrojnih drugih ran, ki so bile sveže. Pomanjkanje las sem tolmačil radovednim gospodom z bridkim doživljajem iz otroških let, katerega hočem zaupati tokrat naročnikom in čitateljem »Slov. Gospodarja«:

Nisem še trgal hlač po klopek osnovne šole. Moj oče je trgoval z živino in prišel po trgovskih opravkih v večja mesta. Iz Zagreba mi je prinesel puškico na pero ter klinec, ki mi je bila v nepopisno veselje.

Domače ženske so imele perilo. — Dekla Reza je bila zaposlena v kuhinji s prelivanjem vrelega luga iz kotla v banjo z umazanim perilom.

V zabavo mi je bilo, da sem spuščal iz puške v Rezo klince. Žensče me je svarilo, naj opustim to igračkanje, ker je nevarno in nima časa, da bi me odganjala. Nisem se zmenil za žuganja in ponovno ustrelil v dekle. Okarala me je resno, smukniti pa sem le hotel mimo nje po izstreljeni klince. Nesla je baš polni žeh-tar vrelega luga, ko sem butnil v njo in se mi je vlila polna posoda usode-polne tekočine po glavi. Na srečo sem imel pokrito glavo s pisano volneno kapico, a vreli lug je prodril skozi pokrivalo in me opekel neusmiljeno.

Kriknil sem vsled bolesti na ves glas. Reza me je zgrabila, me stisnila med noge, mi potegnila z glave kapico in me začela brisati s predpasnikom. Kjer me je obrisala, mi je potegnila iz trenutno prekuhane glave kožo z lasmi do gole kosti. Drl sem se kot bi me devala iz kože. Vpitje so čuli rajna stara mati in pribrzeli na pomoč. Iztrgali so me nedolžni dekli in me odnesli kričečega v hišo na postelj.

Bilo je zbranih več žensk in med drugimi tudi domača zdravnica Globočka Jera. Vekal sem v neznosnih opeklinah; ženske so se posvetovale mirno, kako in kaj naj ukrenejo v nevarnem položaju. Na Jerin nasvet so morali stara mati po koruzno moko, s katero mi je posula zdravnica opeklino. Bolečine niso prenehale niti za trenutek. Reva sem še samo le stokal, ker sem se že bil davno izkričal. Treslo me je od bolečin po celem telesu; ženice so začele drugi zdravstveni posvet.

Stara majka so me zgrabili iz postelje, Jera tik z njimi in hajdi z menoj v živinski hlev. Babica so me držali v naročju, zdravnica je stikala krog krav in izražala glasno nevoljo, ker ni mogla najti trenutno nič — svežega!

Staro kravo Mulo je spehala pokoncu in čakala nestrpnost, če bo padlo iz nje kaj čisto — »friškega«!

In res. Starka se me je usmili-la. Kakor hitro je začelo padati iz nje, že mi je pritisnila Jera gorki kravjek na glavo in osobito še na do bele kosti oguljeno mesto. Ženski sta mi obvezali glavo kar v hlevu in me odnesli nazaj v hišo na posteljo.

Po dolgem vzdihovanju sem zas-pal, a ne vsled pojenjanja bolečin, ampak radi utrujenosti po prestanem strahu in kričanju.

Zdravilno moč svežega kravjeka sem okušal dober teden, dokler mi ni privrel gnoj izpod debelega obli-ža.

Nevarno gnojenje je preplašilo — staro mater, Jera ni znala nobenega uspešnejšega zdravila zoper opekli-

Zdrav ostati -- boleznim uiti!

Ako si prezebljen ali prehlajen, ako imaš hladne noge, trpiš radi glavobola, migrene, ako te mučijo revmatične bolečine, ako so ti oslabei živci in mišičje, če si duševno ali telesno onemogel, če slabo spiš, ako te bolijo zobje, trganje v sklepih, bolečine na obrazu in celem telesu, če si preveč občutljiv za hladen zrak in se drugače pojavijo pri tebi znaki slabosti in nezadostnega obtoka krvi, potem je to dokaz, da nisi v tvojih zdravih dneh sploh nič napravil, da se obvaruješ tega zla. Delaj ono, kar so že naši dedje in pradedje z vedno enako dobrim uspehom izkušali. Rabi znotraj in zunaj preizkušeni pravi Fellerjev prijetno dišeči »Elsalluid«. V apotekah in sorodnih trgovinah stane poizkusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, velika specialna steklenica 26 Din. Po pošti vsaj en zaboj, kateri vsebuje 9 poizkusnih, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici za 62 Din. Dva taka zaboja staneta samo 102 Din, s poštnino in zavojnino vred. Naročila je treba točno nasloviti na

EUGEN V. FELLER, LEKARNAR, STUBICA DONJA, ELZA TRG 341, Hrvatska.

Ako pa rabiš dobro sredstvo za želodec, naroči obenem Fellerjevo blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škatelj za 12 Din.

ne kot sveži kravjek. Po tretjem ženskem zdravstvenem posvetu je moral mlinar napreči v nedeljo dopoldne. Stara mati so me lepo oblekli, glave prav nič preobvezali in z menoj v Podčetrtku k zdravniku.

Čakala sva dolgo v čakalnici, ker je bilo pred nama precej Hrvatov. — Vsak od čakajočih se je zanimal za mojo na debelo ovito glavo. Babica so razkladali na dolgo nezgodo, prav skrbno so zamolčali skozi en dober teden rabljeno domače zdravilno sredstvo.

Konečno sva prišla tudi midva na vrsto in vstopila. Zdravnik — star in zadrezast gospod — je poslušal zgodbo z opeklino in mi odmotaval počasi ovito glavo. Ko je prišel do črne plasti na debelo naloženega kravjeka, je spustil omote, skočil pokoncu in zakričal nad plaho gledujočo babico:

»Babnica nesrečna, kaj si napravila z otrokom!«

Iz zdravnikovih ust so privrele najmočnejše psovke in to v tako grmeči jezi, da so se umaknili stara majka v čakalnico.

Gospod, ki je še neprestano robančil, je nosil na kup svitlo orodje; jaz sem se cmerigal ter tresel v nepopisnem strahu.

Ko je bilo vse pripravljeno ter zloženo na beli mizi, je sedel zdravnik na stolec in me stisnil trdo med kolena. Nekaj mi je vtil na glavo, nato pa začel s svetlim klinom strugati po moji ubogi glavi, da sem kričal iz polnega grla. Krik zdravnika ni gnil, ni me zmerjal, le strgal je zasušeni kravjek z glave v neposnih bolečinah. Omedleval sem, a kaj za to! Na mizo me je položil, tamkaj je dokončal struganje in sem se prebudil z obvezano glavo, po kateri me je dobrodejno hladilo in ne več peklo liki žerjavica. Z mize me je vzel v naročje in me nesel ven v čakalnico k babici. Dolgo — dolgo se je zadiral nad majko, predno me je predal v njih naročje in jim zabičal pri nebu ter peklju, da me morajo pripeljati v prevezo čez tri dni.

Zdravnikov nauk je bil tako v srce segajoč, da niso upali drugič z menoj v Podčetrtku stara mati, ampak so me spremili lastna mati.

Pri prevezovanju je bil zdravnik ljubeznjivejši in zatrjeval materi, da mi bodo pognali pregnani lasje povsod, le tamkaj nad čelom ne, kjer mi je odnesla Reza s predpasnikom lase s kožo do bele kosti.

Bogznaj kolikokrat sem še moral k zdravniku, predno me je prepustil domači oskrbi. Lasje so mi zrastle in še danes kažem svetu samo eno brezlaso liso kot dosmrtni spomin na uporabo »domačega zdravila.«

Dobrih 35 let je minulo, odkar sem okušal pogubonosno zdravilno moč kravjeka. Letošnjo jesen sem se mudil na trgatvi v Halozah. Šel sem mimo viničarije, kjer so pravkar zaparjali prazne sode z neko vrelo tekočino. Fantek kakih 11 let je nesel pis-

ker vrelega zaparnika iz kuhinje proti kleti. Spodtaknil se je, ker je bilo močno navzdol, padel in se oblihl precej po glavi. Ženske so ga pobrale in urno z njim v hlev. Takoj pa sem uganil, da čaka reveža ista žalostna usoda, kakor mene pred 35 leti. Stopil sem za domačimi zdravnicami in jih odvrnil od brezglavega početja s povestjo ter vidnim znakom iz lastne izkušnje. So si dale dopovedati, ker sem jim svetoval druga blagodejna zdravilna sredstva zoper opeklino. Prepričan sem bil, da sem otel otroka pred črnim — kravjim domačim zdravilom ter odšel.

Ko me je dovedel slučaj po nekaj dneh mimo iste viničarije, je že sedel oni fantek na pragu z omotano glavo in izpod obveze mu je lukal — pristni kravjek! Vse je izginilo razen dečka iz viničarije po mojem prihodu. Kaj sem hotel? Bo pač tudi ta revež nosil najbrž celo življenje posledice kravjega domačega zdravila, ki straši po naših krajih že sam Bog vedi od kedaj!

Libeliče. Menda zato, ker Avstrijci svoj 10. oktober vsako leto tako slovesno obhajajo, se je tukaj slavila desetletnica na način, kateri bi gotovo čast delal vsakemu mestecu. Streljanje na predvečer in drugi dan, kresovi, rakete, razsvetljenje in okrašenje oken, petje in zastave so proslavile ta dogodek. 1. decembra polna cerkev ljudi! Trbonska godba je oživila staro in pa mlado! Tako je obhajalo vse prebivalstvo tik ob meji desetletnico!

Libeliče. V dušni zmedenosti se je obesil dne 28. novembra 18letni fant Franc Ošlovnik. Ljudem se smili ubogi, bolani oče!

Sv. Marjeta ob Pesnici. V pondeljek, dne

Objava. Podpisana vdova po Jak. Schnabl v Mariboru, Pobreška cesta 6a, pozivam vse one, ki so imeli predmete (ure, verižice, prstane itd.) pri pokojnem v popravilu, da rešijo iste tekom 14 dni. Po preteku tega časa odklanjam vsako obveznost povračila. Alojzija Schnabl. 1466

Ceneje kot pri vsaki razprodaji kupite raznovrstno manufakturno blago, kakor moške in ženske štofe, svilene rute, barhente, kambrike, hlačevoino, belo in pisano platno, moške izgotovljene površnike, moško obleko, moško in žensko perilo, odeje in koce ter vse drugo blago, zaradi preureditve trgovine pri F. Starčič v Mariboru, Vetrinjska ulica 15. 1468

Lisiče, kunine, dihurjeve, vereriče in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, Sl. Bistrica 1465

200 Din stanejo pletene obleke iz fine volne v pletarni Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica št. 17. 1217

Šafer, ki je dovršil vinorejsko in sadjarsko šolo z dobrim uspehom ter obvlada nemščino ustmeno in pismeno, z energičnim nastopom, se išče za večji vinograd pri Ljutomeru. Oferte, opremljene s prepisi spričeval dosežane prakse in po možnosti slike ter plačilne zahteve, se naj pošlje na upravo lista pod »Weingut 278c. 1476

Trgovski vajenec z dobro šolsko izobrazbo, krepek fant, ki ima veselje do trgovine, se sprejme pri F. Starčič, Maribor, Vetrinjska 15. Hrana in stanov. v hiši. 1469

Mesarski učenec z primerno izobrazbo, od poštenih starišev, se takoj sprejme. Pounudbe na: Jos. Krisper, mesarija in gostilna, Marija Snežna v Slov. gor. 1461

Dekle s 14 leti se sprejme za svojo: Anton Veis, Ščavnica, Sv. Benedikt v Slov. g. 1455

26. novembra, je bila temeljito in pravokusno prenovljena, ob enem povečana hiša znane družine Grabušnikove v Ruperčah blagoslovljena in po slovesni posvetitvi izročena v varstvo presv. Sreca. Udeleženci so darovali za novo bogoslovnico 410 Din.

Sv. Jernej pri Ločah. Tudi letos nas je obiskal sv. Miklavž — ki je nastopil v nedeljo, dne 2. t. m. na našem šolskem odru. Priča kovala ga je mladina in številno šoli naklonjeno občinstvo. Glede darov je pomagal Miklavžu iz zadrege gospod Bruderman. Za blagodušni čin izreka šolsko upraviteljstvo v imenu obdarovanih najsrčnejšo zahvalo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Desetletnica osvobojenja se je proslavila precej slovesno. Na predvečer je bilo veliko šolsko poslo-pje razsvetljeno, kar je nudilo lepo sliko. Zahvalni službi božji je prisostvovala šolska mladina, društva, med temi gasilno društvo v paradi, in mnogo drugega naroda. Po maši je priredilo šolsko vodstvo učenci slavnostno akademijo. Malčki so pod vodstvom učiteljice gospe Trstenjakove dobro rešili svojo nalogo. Akademija je bila precej dobro obiskana. Proslava ostane najbolj v spominu gotovo šolskim otrokom, ki so dobili ob tej priliki po eno veliko žemljo. — Letošnji praznik sv. Miklavža bo za župnijo velik dogodek. Sprejela bo namreč svojega rojaka g. dr. Ivana Tomaziča prviš kot škofa. Za sprejem se vneto pripravlja. Kakor se doznava, bo presv. pomožni škof ob tej priliki obhajal 30letnico nove maše.

Solčava. Znamenito »Potočko zijavko« kjer se nahajajo prazgodovinski predmeti, kosti medveda in orodje ter sledovi pračloveka, je kupilo po prof. Cestniku in prof. Brodarju Celjsko Muzejsko društvo. — Za praznik Brezmadežne imamo štiridnevne duhovne vaje, ki jih bo vodil gospod P. Vladimir Bobek. Povdarjamo ne zaradi občinskih volitev, ki bodo dne 9. t. m., kajti vsak Solčan ve, da voli ono listo, pri kateri je zraven duhovnik. In to je prva lista. Vrzite torej krogličico v prvo skrinjico!

Dramlje. Vrli mladenič Franc Oset iz Tehar si je izvolil kot nevesto ljubko Elizabeto Lavbič iz Dramelj ter jo dne 18. novembra poročil. Bog daj, da bi bilo srečno!

Ciglarski mojster za zidno opeko se sprejme. Oglasiti se pri Jožefu Šantel, Senarska, pošta Sv. Trojica v Slov. gor. 1462

Kder želi kupiti ali prodati: veleposestvo, posestvo, hišo, vilo, tovarno itd., naj se obrne na Realitetno pisarno Celje, Aleksandrova ulica 4. 1464

Proda se lepo posestvo, pol ure od Maribora, 5 oralov. Vpraša se v gostilni Volčecel, Krčevina pri Mariboru. 1456

Odda se gostilna na račun ali pa tudi v najem z 1. jan. 1929. Več o tem se poizve pri Posojilnici na Frankolovem v Društvenem domu. 1481

Posestvo 12 oralov z zidano hišo in gospodarskim poslopjem, jako velik sadovnjak travniki, njive itd., vse doma okrog hiše, v najboljšem stanu, se takoj prostovoljno proda. Vpraša se: Anton Branda, posestnik, Središče ob Dravi. 1463

ZAHVALA.

Podpisana sem utrpela občutno požarno škodo na velikem svojem gospodarskem posloplju v Slov. Bistrici. Zavarovalna družba »Jugoslavija« mi je odškodnino najkulantneje odmerila, za kar se ji najlepše zahvaljujem ter jo vsakomur toplo priporočam. 1478

Slov. Bistrica dne 4. decembra 1928.

Rosa Wesiag.

Podpisani naznanjam župnim uradom in društvom, da sem opustil svojo izdelovalnico štambiljk v Dravski ulici ter pristopil k tvrdki Seklič, Maribor, Aleksandrova c. 45. — Priporočam se za nadaljna naročila. Z odličnim spoštovanjem: Alojz Jan. 1480

Oglejte

si tudi Vi ogromno zalogo in čudovito nizke cene v veletrgovini **STERMECKI, CELJE**, in prepričali se boste, da je nakup za letošnji Božič tu najboljši vir, kjer dobite za mali denar vse kar želite.

Sukno	Predpasnike	Britve
Platno	Dežnike	Škarje
Barhent	Garniture	Brivne aparate
Svilno	Odeje	Lasostrižnike
Volno	Žimnice	Manikir - garniture
Cefir	Perje	Milo
Flanela	Obrisače	Kremo
Gvilh	Prte	Parfum
Pliš	Zastore	Kosmetiko
Baržun	Preproge	Rezbarske potreščine
Modrovina	Linoleum	Violine
Hlačevina	Predpražnike	Tamburice
Obleke	Predtiskanine	Gitare
Plašče	Čipke	Harmonike
Suknje	Trake	Okarine
Hlače	Prejo	Ogledala
Bluze	Volno	Jedilni pribor
Krila	Svetiljke	Obešalnike
Pletenine	Zoge	Gladila
Perilo	Rekete	Mline za kavo
Telovnike	Sanke	Vage
Puloverje	Foto-aparate	Ključavnice
Nogavice	Torbice	Samovar
Rokavice	Denarnice	Kuhinjske potreščine
Srajce	Listnice	Ure vse vrste
Kravate	Aktovke	Veržice
Robce	Kovčke	Prstane
Nararnice	Nahrtnike	Obeske
Kombineže	Igrače	Budilke
Čevlje	Nakit za božična drevesca	Uhane
Galoše	Glavnike	Kolesa.
Klobuke	Krtače	
Kožuhovina	Nože	

Naročite ilustrovani cenik! 1445

Dr. O. I.:

29

Crni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

VIII.

KRIVICA KAZNOVANA.

Rekli so, da sem brezverec,
Komaj, komaj sem ušel.

Aškerc.

Šel bi čez planjavo,
Šel bi čez višine
I srcá težave!
Da me žalost mine,

Jenko.

Graščakinja je kmalu zvedela, da se je izvršil le del sodbe; sporočil ji je to grajski pisar. Bila je vsa prevzeta razburjenja, posebno, ker je preprečil sežiganje župnik Morenus. Takoj je dala poklicati oskrbnika in sodnika Trenaka.

Po izrečni sodbi pred gradom se je podal Trenak v svoje prostore. Ni mogel gledati groznega sprevoda. Pred očmi mu je vedno stala ona v tisti beli obleki in s tistim pogledom, ki mu je molče očital, da je sokriv njene smrti. Hodil je nemirno gor in dol.

Mrak se je že vlegel na zemljo, ko pride nenkrat grajski pisar, ki sporoči Trenaku povelje graščakinje. V naglici mu je sporočil še tudi pisar, kaj se je zgodilo v Črnem lesu.

Trenaku se je hipno razjasnilo lice, kakor da bi čutil zadoščenje, da se ni izvršil sramotni del sodbe. Urno se je odzval pozivu.

Graščakinja je proti svoji navadi stopala po sobi gor in dol, znamenje, da je zelo razburjena.

»Ali je vam znano, kaj so napravili ti predržni ljudje,« vpraša graščakinja Trenaka, kakor hitro je vstopil.

»Da, pisar mi je povedal,« odvrne Trenak.

»In župnik Morenus je to povzročil,« nadaljuje graščakinja, »tisti, ki je mojemu sinu pomagal, da je poročil to čarovnico.«

»Poročalo se mu je o tem.«

»Kaj govorite, — poročalo — dejanja hočem sedaj od vas, zadoščenje — moj ugled trpi, če se sodba ne izvrši.«

Jezno je spregovorila graščakinja te besede, hitro in hlastno.

Trenak stoji mirno na svojem mestu, ne da bi kaj odgovoril.

To še bolj razburi graščakinjo.

»Vi molčite, vi, ki ste kot bistrumen sodnik

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajevu knjigo: "Socijalno vprašanje" za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.
 Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
 Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.
 Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).
 Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.
 Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.
 Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«. 961

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15
 Za trgovce poseben oddelek na debelo.

LUNA

Ekspozna hiša Maribor Aleksandrova 19
 Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač
 otročje nogavice od Din 6.— naprej, damske nogavice od Din 7.— naprej, moške nogavice (sokni) od Din 6.— naprej, ovijalne jopice od Din 50.— naprej, moške jopice z rokavi od Din 85.— naprej, ženske jopice od Din 70.— naprej, otroške jopice od Din 50.— naprej, jopice za deklice od Din 60.— naprej. Lastni izdelki. 1444

Posebna razstava otročjih igrač ter božičnih okraskov.

Kam tako hitro? Kam?

K Peter Rozmaniču v Gornjo Radgono, saj ga poznaš, ki je bil dolga leta pri zadrugi. On je otvoril novo lastno trgovino v Gornji Radgoni in tam dobiš vse vrste manufakturno in špecerijsko blago po najzmernejših cenah. No, grem pa tudi jaz s Teboj k njemu nakupovat, da se bom prepričal, kar ljudje govore, kajti slišal sem tudi od drugih že, da ima **najboljše blago in najnižje cene.** 1477

HRASTOVE PRAGE (švelerje)

in stoječe hraste kupujemo proti takojšnjemu plačilu po najvišjih cenah BRATA BATIC, CELJE. 1394

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,
 ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. »VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikov
 tiskarna in litografski zavod
 LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12
 1218

POZOR!

Moške obleke že za	Din	320.-
Kratki površniki	Din	300.-
Dolgi površniki (zinski dubl)	Din	600.-
Usnjate suknje	Din	750.-
Kratki površniki s kožuhom	Din	700.-
Otroške lepe štof. obleke	Din	135.-

kupite v manufakturni in konfekcijski trgovini

1269
Ivan Mastnak
 15 Celje 15
 Kralja Petra cesta

Neprisiljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Neprisiljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Jetiko! ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovn knjigel) dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat Lungenheilanstal) Sečovo, žel. postaja Rogaška Slatina.

Mrtvaške prte, trake za križe, okraska za krste dobite v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja n Ljutomer. 1443

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju n perilu: Fran Repič, sodar v Ljubljani, Kolizejska ul. 18. — Vajenec, ki je že nekoliko več tega dela, se istotam sprejm. 1440

Ne zamudite prilike!

Ne zamudite prilike!

Radi velikega znižanja cen

pri zimskem blagu, kakor štof za moške in zimske obleke, dubl za moške zimske suknje ter štof za ženske plašče in vsakovrstnega barchenta in flanela, se Vam nudi ugodna prilika, da si nakupite dobro blago po skrajno nizkih cenah. Nudi se Vam tudi velika zaloga belega platna od 8 Din naprej, koce, odeje, štrikane jopce, nogavice ter vsakovrstno manufakturno blago v veliki izbiri pri 1479

Anton Macun, trg. z manufakturno, Maribor
 Na drobno! Gosposka ul. 10 Na debelo!

Ne zamudite prilike!

Ne zamudite prilike!

vedeli dati vedno pravi nasvet, ali je tudi vas omamila ona čarodejka?»

Trenak se zgane, povzdigne glavo, ki se mu je nekoliko sklonila na prsi, kakor bi je od težkih misli več ne mogel držati pokoncu.

»Premilostljiva gospa,« začne počasno Trenak, »sodbo je smatrati izvršeno.«

»Kaj vi to pravite, vi, ki ste sami izrekli, da mora biti sežgana kot čarovnica.«

»Izrekel sem sodbo, ker so potrdili prisedniki krivdo in stroga določila ne pripustijo drugega izreka. Vzel sem to sodbo na svojo vest, omislil sem jo že prvotno, milost pa priporočam tudi vam, premilostljiva gospa graščakinja.«

»Sodba se mora izpolniti,« reče trdo graščakinja ter udari z nogami ob tla, da je odmevalo po visoki dvorani.

»Tako daleč bi tega ne tiral,« ugovarja Trenak in povzdigne svoj glas, »ljudstvo jo smatra za nedolžno in nevarno je še dalje dražiti njegovih čustev, odločno odsvetujem delati silo.«

»Vi mi tedaj hočete kljubovati,« zakriči divje graščakinja, »naj ostanem osramočena, jaz graščakinja Herberstein.«

»Pravici je zadoščeno, izrečena je bila smrt nad ono, ki je bila po vašem mnenju ovira sreče

mladega gospoda graščaka; ne razburjajmo ljudi dalje, struna preveč napeta poči. Agata je po katoliškem obredu pokopana, ranili bi čustva ljudstva, ako bi se moralo še izvršiti sežiganje.«

»Kaj brigajo mene ljudje in njih čustvovanje, moja volja se mora izpolniti.«

»Ne pripustim, ker jaz sem sodnik, določen od višje oblasti, sodbo sem izrekel jaz in imam pravico, jo še sedaj omiliti. S tem le pomirimo ljudstvo.«

»Tako govorite,« sikne graščakinja, »potem tudi ni več prostora za vas pri tej deželjski sodnji.«

»Je popolnoma prav,« odvrne Trenak mirno, »mojega obstanka tukaj itak ni več.«

»Graščakinja pogleda nevoljno oskrbnika, se obrne in odide v bližnjo sobo. Trenak se hladno prikloni in odide. Med njim in graščakinjo je bila vez pretrgana.

Še tisti večer je moral grajski pisar pisati škofu Brennerju daljše pismo, ki ga je narekovala graščakinja, ter v njem navedla vse, kaj je storil župnik Morenus. —

Le-ta se je vrnil zadovoljen domov, kajti srčno čustvo mu je reklo, da je Agata nedolžna

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmeljariti in hmelj prodati. Kupite zato knjigo HMEJARSTVO! Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Plašč

227

z dobrega meltona v vseh barvah	Din 268--
iz modernega meliranega sukna	Din 320--
iz finega velourja	Din 780--
obleka iz modnega flanela	Din 90--
iz moderne volnene tkanine	Din 300--
dunajska konfekcija	Din 550--
trpežno volнено krilo	Din 48--
fino ševjot krilo	Din 72--
moderno volнено	Din 90--
krasna flanel bluza	Din 41--
velour	Din 64--
dekliška parhent obleka	Din 88--
dekliški sukneni plašč	Din 145--

vse v krasni izdelavi, solidno in dobro blago razprodaja veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE, Štev. 24 Slov.
Pisite takoj po veliki novi ilustrovani cenik z več 1000 slikami. Kar ne ugaja se zamenja, ali vrne denar. Naročila čez Din 500-- poštine prosto.

Velika izbira modnega žameta

se dobi že od 22 Din naprej samo pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svilo 100 Din, bluza za zvezati 55 Din, debeli in topli leihi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljšo. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Advokat Dr. Egon Starè

Zaprisežen sodni tolmač češkoslovaškega, italijanskega in nemškega jezika, dosedaj advokat v Trstu si dovoljuje naznaniti, da je

otvoril odvetniško pisarno

v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 10/I.

Telefon 3148

Ček. račun 15.150

1457

Najboljše in najvarnejše naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

1372

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

TVRDKA A. SENČAR IN SIN, PTUJ

naznanja cenj. občinstvu

otvoritev podružnice

trgovino z mešanim blagom in delikatesami v lastni hiši, Slomškova ulica šte. 11, prej A. Vaupotič (blizu glavarstva).

KUPUJE vedno po najvišjih cenah: jajca, fižol, orehe, surovo in kuhano maslo, suhe gobe, čebulo, vinski kamen ter vse vrste deželnih pridelkov. **ZAMENJAVA BREZPLAČNO** bučne koščice in jederca za gar. pristo domače bučno olje, vedno sveže.

Monopolska veleprodaja soli.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti vsečemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 491

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

in bilo mu je v zadoščenje, da je rešil njeno truplo sramotnega sežiganja.

A ravno to je dalo povod, da se je tudi glede njega izpolnila usoda.

Caharija Nürnberger je izvedel, da je bil župnik Morenus tisti, ki je poročil na tistem njegovo nečakinjo z mladim graščakom. Vsled tega je prišlo vse zlo nad Agato.

»In kdo je vsega tega kriv,« se je razburila Caharijeva žena, »kakor naš župnik, saj sem ti že vedno govorila, luteranec je bil že od nekdanj. Poroka je bila itak po protestantskem obredu in je bila neveljavna, zato je morala Agata v smrt.«

Caharija je moral pritrčiti, saj mu je bilo žal za Agato in brata Štefana, ki je tudi postal žrtev teh dogodkov. Da je župnik Morenus pokopal Agato na svojo pest po krščanski navadi, ga je sicer potolažilo, a kaj je to proti temu, kar je prej povzročil?

Toda ni imel pravega pomočnika, da bi mogel župniku do živega. Trški sodnik Pernhart je bil njegov prijatelj, tudi zdravnik je bil na njegovi strani, le nekateri kočarji so se zgražali nad tem, da je župnik dal pokopati čarovnico kot kakega drugega kristjana in hodil celo k skakačem poslušat in gledat, kaj počenjajo.

Dobil je nepričakovano pomočnika. Moral je kot cerkveni ključar v grad Hrastovec, da izposluje nekaj denarja za oplešavo cerkve.

»Da, tako,« pravi graščakinja nekoliko nevoljna, »za cerkev bi naj naša graščina prispevala, a župnik nam v vsakem oziru nasprotuje.«

»Je tudi moje mnenje in dosti nesreče je prišlo vsled njega —«

Hotel je še govoriti dalje, a je v pravem času utihnil, ker bi se dotaknil nečesa, kar bi moglo graščakinjo razburiti.

»Dovolj vzrokov imam,« se razvname graščakinja, »tega mora biti konec.«

»Meni bi tudi bilo prav, zdi se mi le, da se župnik preveč nagiba k luteranstvu. Sedaj je že celo uvedel, da kar površno spoveduje ljudi ter jim daje skupaj odvezo, zato pa letijo iz vseh župnij k njemu, seveda najbolj tisti grešniki, ki se ne upajo pred domačega župnika.«

»To je vendar čisto po luteransko,« vzklikne graščakinja, »o tem še nisem slišala, župnik se mora odstraniti.«

»Pa vam ne gre, to je izključeno, ker je le predobra župnija, dohodki so lepi in biti v trgu župnik, tudi nekaj velja!«

»Zato ne gre,« se razjezi graščakinja, »naša

Viničar,

strokovno izvežban, oženjen, pošten, trezen, zanesljiv, se išče za večji vinograd in kmetijsko posestvo v bližini Poljčan. Vstop takoj ali vsaj do 1. februarja. Plača in drugi pripadki po dogovoru. 1440

Naslov v upravi.

Naslov v upravi.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsako naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NA POLJANI

Brezplačna darila

SAMO

49 Din 60 p

stane prava švicarska žepna ura številnik 100 Anker Rem. Roskopf.

SAMO

69 Din 20 p

izyrsna ura št. 111 z radijevim številnikom ter radijevim kazalcem z triletnim jamstvom.

vsak čitatelj lahko dobi. Ta darila so točno opisana v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku tvrde Suttner.

Že preko 30 let

uživa svetovna tyrdka H. Suttner najboljši glas radi svojega solidnega poslovanja ter radi zanesljivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kupi takorekoč po

izvirnih tvorniških cenah

ter brez nevarnosti, ker kar ne odgovarja, se izmenja ali pa denar povrne. Pošljite takoj Vaš točni naslov na tt.

H. Suttner, Ljubljana, št. 992

in dostavljen Vam bo veliki ilustrovani sijajni cenik žepnih ur, ur z zapestnico, vseh zlatih in srebrnih predmetov, olepševalnih predmetov itd., popolnoma brezplačno. 1470

Suttnerjeva „IKO“ ura služi skozi celo življenje!

SAMO

64 Din 20 p

stane prava 16 cm visoka Anker budilka št. 105. Ogromna izbira moških in ženskih ur, zlatih in srebrnih predmetov, prstanov, ur z nihalom, ur s kukavico itd. v cenika.

Bolani na pljučah!

Tisoče že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

Novi umetnosti prehranjevanja, katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu zdravljenja, in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo.

Resni možje

zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega znanja. Ker pa moj založnik samo

10.000 knjig zastonj

razpošilja, pišite takoj, da boste tudi Vi med tistimi srečnimi prejemniki.

GEORG FULGNER, Berlin - Neuköln,

Ringbahnstraße 24, Abt.: 624 1459

Velika izbira najnižje cene!

Pri znano dobri in solidni postrežbi nabavite oskorojnega zimskega modnega, manufakturnega in suknenežga blaga, v modno-manufakturni trgovini 1460

IHL & KÜHAR prej KARL SOSS

Aleksandrova 9 MARIBOR Prešernova 2

Denar naložite najboljše in najsigurnejše pri Južnoštajerski hranilnici v Celju

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte — pupilarno varni zavod. Ustanovljen leta 1889 od okrajev Gornji grad, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vrnsko, kateri jamčijo za polno varnost vlog. Znaten rezervni sklad. Vsakovrstna posojila pod zelo ugodnimi pogoji.

gospoščina je zaščitnica te cerkve in mi imamo o tem odločevati.«

»Da, gotovo, moč vam je dana, mi ne moremo napraviti ničesar, kajti župnik ima vendar le večino tržanov zase.«

»Bodite pripravljeni,« nadaljuje graščakinja, »v treh dneh pošljem svoje ljudi, da izprašajo župnika temeljito vest, ali je pravi katoliški duhovnik ali luteranski predikant.«

»Srčno sem vam hvaležen,« jeclja Nürnberger, ki je bil ves vesel, ko je slišal, da se stvar reši na ta način, kajti naveličal se je doma večnega besedičenja svoje žene, ki mu je vsak dan trobila na ušesa, da tega župnika ne mara.

Graščakinja je dala takoj povelje oskrbnikom svojih posestev, da naj pridejo drugi dan popoldne v grad. Tudi Ivana Voller je dala poklicati v Hrastovec.

Le-ta se je priselil pred dvema letoma iz mariborskega okraja v Šent Lenart, kjer si je kupil malo hišico. Bil je nekaj časa pri mariborski graščini kot pisar in si je pridobil precejšnjega znanja v pravnih stvareh. Bil je visoke postave, z dolgo črno brado. Ker je videl v mestu to in ono, kar se je preuredilo, začel je tudi tukaj nagovarjati tržane, da se otresejo starih navad.

S svojim nastopom si je kmalu pridobil dosti pristavev in marsikateri, ki bi se sicer ne udal, se je uklonil, da je imel mir. Vollerjevo stremljenje je šlo za tem, da zasede mesto trškega sodnika, ki bi mu pripomoglo do splošne moči v trgu. Da je postal tudi nasprotnik Maksa Pernharda, ki se je kot stari domačin držal starih navad, je bila naravna posledica. Vsled tega pa je prišel navskriž tudi z župnikom, ki Vollerju ni bil posebno naklonjen, ker se je hotel ta vmešavati tudi v cerkvene zadeve.

In tak moč ji je prišel sedaj ravno prav.

Točno so se zbrali vsi v veliki dvorani. V kratkih besedah je razložila graščakinja, kako nasprotuje župnik Morenus gospoščini, kar ta kot zaščitnica šentlenartske cerkve ne more trpeti.

Bilo ji je lahko vzbuditi nevoljo v srcu poklicanih zoper župnika Morenusa; večina se ga je bala, ker bo gotovo v milosti mladega graščaka, če se vrne; drugi so zopet iskali svoje koristi, če so poslušni graščakinja.

»Župnika moramo odstraniti,« osmeli se Voller kot prvi spregovoriti. »tudi tržani ga ne marajo.«

Hranilnica in posojilnica v Kozjem

ima dne 5. decembra 1928

izredni občni zbor

v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Revizijsko poročilo.
2. Sprememba pravil.
3. Slučajnosti.

1467

Načelstvo.

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 850, II. del Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno.

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvorazredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržanju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na narahlo namočenih krmi. Pozneje preko dneva navadno hrano. 1290

Dobi se v zalogi moke I. MESTNEGA MLINA V CELJU z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

Na drobnol **Železnina** Na debelol
Anton Brenčič
v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, plužno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. Zastopstvo Lutz-ovih peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna

Znižane cene!

Ceško sukno

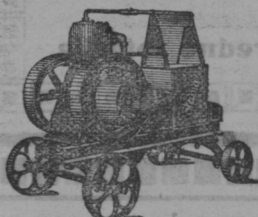
kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drofienik, Celje

samo Glavni trg št. 9

Ostanki za polovično ceno

557

Motovi „Slavia“

Idealen in ceni pogon za vsako delo. Stabilni, pokretni, agregati za razsvetljavo in sesalke, ter motopile.

Proizvod it.

Braća Pařík

Napajedla, Č.S.R.

Generalno zastopstvo za kraljevino SHS: 1478

Slaviamotor

Zagreb, Sajmište br. 2

Oglašujte

v Slov. Gospodarju

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d., najboljše in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20**

Brezplačni ceniki.

1410

Brezplačni ceniki.

Žlahtni kostanjev les

obeljen kakor tudi neobeljen. — Stalni nakup! Najugodnejše cene! — Takojšnje plačilo!

ERNEST MARINC, CELJE,
Zrinjskega ul. 4. — Tel. inferurb. št. 136

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav. 428

Meljska cesta št. 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poroštvu in na vknjižbo. Somišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

Po reklamnih cenah
prodaja trvdka
F.König, Celje
igrače, blago iz usnja in
galanterijo. Velika izbi-
ra gramofonov in plošč

1355

1000 dinarjev

Vam plačam, ako se Vaše bradavice,

kurja očesa

trda koža, divja kost z uničevalcem korenin
Riabalsam ne odstranijo v treh dneh, brez
bolečin, brez nevarnosti in brez noža. Zdra-
vniška pirporočila, dr. Cyrakus B., Wien,
piše: »Sem s Ria zadovoljen, pošljite dalj-
nih 24 lončkov, jih bom uporabil pri mojih
pacientih. 1452

Cena z garancijskim
pismom: Din 9.—, 3
lončki Din 18.—, 6 lon-
čkov Din 32.—. Dr. Nic.
Komeny, Košice, Ka-
schau, poštni predal 12
K Češkoslovaško.

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oble-
kah, perilu, platnu pri meni kriti
Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke za-
dovoljni in stranka ostali
Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po
najnižji ceni in si s tem prihran-
ite denar
Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite
po svojem okusu
Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščeva-
njem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gospodarska ulica I. z. z. d. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi po 6%

na trimesečne odpovedi po
7 1/2

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred
frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najku-
lantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v
tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Veliki
ilustrovani **CENIK**
dobite zastonj! Zahtevajte ga od Skladišča
Meinel in Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. LORGER **Maribor št. 106**
Violine od Din 95.—. Ročne harmonike od
Din 85.—. Tamburice od Din 98.—. Gramo-
foni od 345.— dalje. 1286

OGLAS

v Slov. Gospodarju
ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad
60,000.000 Din. — Posojila
na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posednikov z vsem svojim premoženjem. Vsled
tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj
varno naložene.

Kmetijski posestniki —
Ljudska posojilnica je
Vaš zavod. Poslužujte se
ga!